

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din — Posamezna številka 1 Din. —
V inzeratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASIL0 J. K. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Franjo Neubauer.

Božična noč.

I.

Zimskih ni mrazov nocoj,
topla to je noč,
ki jo angelskih duhov
znani zbor pojoč.

Dete sveto diha v njo
žar Božanski svoj
in zato je toplo nam
v srcih vsem nocoj.

II.

Pastirčki, seboj me vzemite
in v Betlehem pot mi kažite,
da pojdemo Njega častit,
ki rajski oznanja ga svit!

Oj, angeli, dajte mi krila
da dvignem nad sveti se hlev,
da moja se pesem glasila
kot Vaš bo božični napev!

Tako bi se klanjal pobožno
in molil bi kakor takrat,
ko lice cvetelo je rožno
in bil sem še sreče bogat.

In pesem naj zopet mi tista
iz srčnih globin prikipi
ki pévalo rádot jo čista
nedolžne otroške je dni!

III.

Moj duh potuje v Betlehem,
Zveličarju se klanjat,
sreč mi vneto hoče ž njim,
o sreči rajski sanjat.

Ponižno bo se klanjal duh
skrivnosti neumljivi,
sreč mi bo uživalo
v Resnici sveti, živit!

Voščila naših fantov.

Blagoslovljene praznike in srečno ter
veselo novo leto voščimo svojim domačim,
znancem, zlasti fantom in dekletom ter jim
pošiljamo najprisernejše pozdrave:

Aerodrom, Novi Sad: Fr. Rakovec, St. Ven-
gar, Jos. Rozman, Fr. Bertoncelj, Jož Bernard,
Karl More, Peter Arh, Gregor Smid, Ivan Robič,
Jože Fabjan, Gabrijel Arh, Ivan Rihar, Kazimir
Brinšek, Stanko Zmave.

Iz Pariza: Ivan Cajhen iz Ježe pri Čerenuh.
Slovenski vojniki iz Kragujevca: Alojzij Bajug,
Josip Dragovan, Ivan Pestotnik, Janko Papil, Josip
Sirjanič, Janez Slobodnik.

Slovenski vojniki, služeči v 21. Čehoslovaškem
pešad. polku v Skoplju: Al. Račič, Iv. Fitovšek, Iv.
Longo, M. Božič, Ant. Veble, Ant. Soba, Jos. Živič,
Al. Godlar, Al. Grimsič, Fr. Urbanč, Ferd. Turen-
šek, Fr. Kelhar, Ant. Bence, Fr. Romih, Iv. Kuko-
vičič, K. Ratej, Tom. Zabukovšek, Iv. Novak, Iv.
Kopina, Fr. Gramc, Fr. Zorko, Jan. Kodrič, Fr. Lev-
stik, Jos. Horvat, Mat. Ulašič, K. Radovan, J. Lekše,
Jos. Pintarič, Fr. Jelovšek, Al. Divjak, Ant. Černe,
Al. Seřak, Fr. Stare, Mat. Stojs, Andr. Špan, Vid
Polane, Iv. Koznaus, Bog. Munič, Fr. Sitar, Viktor
Sotošek.

Slovenski fantje, mornarji iz Tivata, Dalma-
cija: Jak. Ogulin, V. Novak, Dom. Beg, Andolšek
Al., Zakrajsšek Iv., Zeleznič Fr., Sepaher Mat., Jak.
Gašparič, Pahulje Jos.

Fantje Avigatiene komande v Mostaru: K. Ke-
pa, Gašče Al., Al. Jarn, Fr. Janežič, Mat. Bajšek,
Andr. Korber.

Slovenski fantje, služeči pri bolničarjih na kir-
urgiji v Zagrebu: Jak. Gaber, Jož. Arnež, Ign.
Ušlakar, Iv. Ročelj, Fr. Jeme, Jož. Trtnik, Fr. Mi-
klavčič, Fr. Bergant.

Slovenski fantje 14. p. p., zaposleni v divizij-
ski delavnici v Zaječaru: Jos. Kos, Fr. Ušeničnik,
Jože Pernuš, Jos. Porenta, Jos. Robernik, Jože Mav-
sar, Fr. Jare, Fr. Jordan, Al. Kastigar, Mart. Bok.

Clani čitalnice 27. pehotnega polka v Vel.
Bečkereku, Banat, vsi Slovenci, žele vsem bralkam
in bralcem »Domoljubac« vesele božično praznike
in srečno novo leto 1925! — Knjižničar narednik
Iv. Kroat.

Fantje vojniki iz Džankovce (Crna gora), 14.
bat. 30. p. polka: J. Sute, Al. Kolar, Joško Gregor-
ič, J. Zupan, Jos. Svetlin, Ant. Golobič, Jan. Am-
brožič, Jos. Korošec, Fr. Gunzer, Al. Bradač, Ant.
Snoj, Ant. Kavčič.

Slovenski fantje, služeči v Zagrebu pri težki
artiljeriji: Al. Belcijan, Fr. Ambrož, Miha Kranjc,
Iv. Teklenik, Jak. Baraga, Mihelič Iv., Alb. Bež,
Jan. Vrouh.

Slovenski, 12. pešpuka iz Debra, Makedonija:
Val. Škerbič, Jos. Burja, kaplar Al. Češnjegar, Fr.
Zraljuberšek, Fr. Famšek, Ant. Rodič.

Slovenski fantje iz Makedonije, Tetovo: Jos.
Jurič, Ant. Obolnar, Iv. Lajovic, Edv. Breznikar,
Andr. Cop, Jos. Sotlar, Avg. Avsenak, Vranko Mat.,
Češko Ant., Jak. Povše, Iv. Borštinar.

Slovenski fantje, vojniki, služeči pri bolničar-
ski četi v Ljubljani: Veršič Fr., Tolban Rud., Vičič

Jož, Krašna K. Kokošinek K., Huš Avg., Esik H.,
Zolger Ant., Kristan Fr., Strehovec Fr., Bider Jak.,
Merzel Al., Šumrada Jan., Mlakar L., Truden Fr.,
Smid Al., Arh Jož., Turk Jož., Jaklič Jož., Gabriel
Martin, Vehovec J., Čufer Fr., Košir Joško, Gostej
Jak., Petek Ant., Žunič Jak., Črnaša Ant., Vogria
Feliks, Muršič Jernej, Ivatič Jože, Košir Jož.

Slovenski fantje iz Belgrada, 14. puk, presto-
lonaslednika Petra: Jos. Mihelič, Jože Rovk, Iv.
Kočevar, Ant. Obranovič, Al. Bohte, Jože Fišer,
Edv. Klun, Fr. Bitenc, Matevž Ribičar.

Slovenski fantje, mornarji, usidrani v salivu
Jadranskega morja v Boki Kotorski: Mat. Lettig,
Focjan Zatlter, Al. Porenta, Ign. Črnivec, Ign.
Ogrin, Jos. Požar, L. Vilhar, Fr. Zajc, Jak. Kenk,
Lilako Cegljar, Jos. Vrhovec, Joško Zoran, Fr. Ma-
zovec, Ign. Zajc, Vinko Černe, Jos. Rihar, Vinko
Mezek, Fr. Narobe, Al. Rotar, Fr. Zajc, V. Mazl,
J. Cegnar, Flor. Danko, Iv. Zoran, Jože Brlec, L.
Koren, Jan. Riharič, Iv. Znidaršič, Fr. Zitko, Fr.
Male, Iv. Špoljar, Fel. Pregeš, Fl. Torkar, J. Vi-
dic.

Slovenski fantje, služeči pri 5. pešp. v Va-
ljevu: Mav Viktor, Baš Jan., Dežman Ant., Poljanec
Jak., Jezeršek Ant., Zorman Andr., Kokal P., Zo-
rman Joško, Bergant Vikt., Tome Fr., Rus Al., Če-
šarek Al., Kržič Iv., Narobe Fl., Tavčič Ant., Trontl
Ant., Peternel Fr., Šerjak Mat., Belič Iv., Komovec
Iv., Turk Iv., Strle Fr., Benedičič Lud., Rekar Al.,
Barič Jak., Štrukel Lud., Znidaršič Jan., Osvad Iv.,
Albreht L., Gradišar Fr., Rod Iv., Zalar Fr., Bran-
sel Ant., Rešnjak Jos., Gantar Fr., Mlavc Al., Stem-
bergar Ant., Kovačič Jos., Markel Al., Rozman Al.
In dalje Francije: Iv. Kropivšek, Mat. Ker-
šič, Ferd. Zebot.

Fantje mornarji iz komande Stručnog oružja,
artiljerijski odred v Gjenoviču: St. Rotar, Toni Za-
ložnik, Lišof L., Geršič Iv., Rot Rom., Jan. Hribar,
Lud. Hafner, Pavček Ant., Plevel L., Mat. Šušterič,
Janko Vidlič, Al. Simec, Fr. Mazavec, Ljud. Skunar,
Jak. Založnik, Al. Adamič, Al. Volčič, Iv. Sobčič,
Fr. Godeša, Cegnar J.

Slovenski fantje iz Mitraljeske čete 14. peš. p.,
Knjaževac, Srbija: Iv. Debove, A. Lotrič, J. Jenko,
Fr. Jaklič, Vikt. Muser, Jos. Rode, V. Prijatelj, Jan.
Prevc, Ant. Vidic, Pet. Lauter, Ant. Baloh, Fr. Cer-
kovnik, Fr. Debeljak, Ign. Gregorka, Jos. Kržič,
Iv. Kržič, Iv. Noč, Jos. Lerša, Fr. Pogačnik, Iv.
Dežnak.

Vojniki Južne Srbije iz Knjaževca. St. Božič,
Maks Novak, Fr. Fabjan, Alb. Zakrajsšek, L. Mrak,
Fr. Može, Iv. Jere, Fr. Zupanc, J. Oražen, Fr. Rau-
bar, Fr. Zibert, Jern. Hacer, Al. Gradišar, V. Pri-
jatelj, Fr. Kozina, Ed. Safar, Raf. Šoberl, Rok Pe-
terlin, Jos. Horvat, L. Čampa, Fr. Pelko, Vikt. Je-
riha, Fr. Burnik.

Fantje od 2.e čete kr. pešadijskega polka u
Knjaževcu: Iv. Orozem, Jos. Guzel, Jos. Serša, B.
Verbič, Jak. Lavtar, V. Prijatelj, Fr. Fabijan, Iv.
Kaplan, Jan. Kopina, Al. Gosvoda.

Fantje, ki služimo pri vojni mornarici na mi-
nonosu »Sokol« v Dalmaciji: Kušar Jernej, Al.
Adamič, Hafner Jan., Al. Vobčič, Ign. Znidaršič,
Ambrož Iv., Godeša Fr., Mat. Jager, Ant. Perič,
Lovr. Eržen, Pav. Pečar, Cerkenik Rud.

Slovenski fantje, mornarji v Tivatu pod sivim
Lovćenom: J. Pernuš, Ant. Grad, V. Belič, Vidmar

Ant. Joško Raštrešen, Jern. Vadnjal, Cimperman Al., Iga. Zaje, Avg. Kerne, Frelih Pet.
Slovenski fantje, železo-rudarji iz Francije:
V. Požun, Mirt Ant., Šoln Al., Gracar Al., Gr. Vozelj.

Slovenski fantje pešadijskega polka Kraljeve garde: Fr. Hren, Fr. Troha, Fr. Menart, Fr. Arh, Fr. Prelesnik, Jože Juvančič, Jože Rauh, J. Hribar, Jože Gospodarič, Jože Tomažič, Jože Zupančič, Jan. Vehovec, Jan. Smukovec, Jan. Košir, Jan. Zmuc, Jan. Košir, Jan. Knez, Jož. Krakovec, Avg. Slabe.

Slovenski fantje 3. čete 4. pionirskega bat. iz Karlova: Jak. Taučar, Iv. Podobnik, Teod. Modič, L. Lakner, Jos. Straus, St. Butala, Jak. Božnar, Fr. Justin, Fr. Hlebš, Jos. Laurič.

Slovenski fantje s Kosovega polja, Pristina, pekarska četa: Ant. Milek, Dr. Paušič, Fr. Štok, Ant. Kos, Ant. Bernard, Ant. Zaje, Rud. Tekavčič, Pet. Čuderman, Ant. Kocmur, Ant. Gazvoda, Lovro Komar, Fr. Vrtnik, Jož. Verbič, Iv. Fujan, Ant. Fričan, L. Darmota, Jož. Pavlič, L. Šetina, Ferd. Vičar, Al. Pušavec, Jos. Jarc, Rud. Novak, Iv. Urh, K. Bezenšek, Dan. Sevsček, Maks. Krajnc, Iv. Pucelj, Ant. Krefl, Jak. Fortuna.

Slovenski fantje vojniki pri 5. četi 5. pešadinskega puku iz Valjeva, Srbija: Kaplarji: Fr. Lobača, Fr. Gregorič, Al. Mišmaš, Iv. Kump, Iv. Madronič, Simo Barjaković, Jos. Martinčič, Redovi: Ant. Strle, Fr. Špeh, Fr. Mlakar, Ant. Zaletel, Jos. Smolič, Joško Lah, Joško Bobnar, Joško Gnidovec, Jos. Lobe, Jos. Jeriček, Fr. Vodnik, Ant. Oblak, Fr. Golub, Iv. Globokar, Fr. Majhen, Alb. Sušteršič.

Slovenski vojniki bolniške čete v Osjeku: Fr. Blak, Dom. Kocjan, Ant. Jakšič, Fr. Sadar, Al. Vesel.

Slovenski fantje delavci iz Francije Villerupt: Mart. Zaje, Iv. Jurič, Iv. Jeran, Edv. Kokalj.

Iz Bosne. Vsem prijateljem, prijateljicam, fantom in dekletam ter bralcem »Domoljub« pošiljam najprijetnejše pozdrave ter vam želim veselje in milosti polne božične praznike kakor tudi novo leto. Tiho na uho pa vam povem: Sedaj se spet združite in eno nastopite pod zastavo naše S. L. S., katera je za nas edina in najboljša zagovornica, od katere edino lahko pričakujemo blaginjanja slovenskega naroda in cele naše Jugoslavije. Torej spet, ko pride ta čas, čvrsto na noge in na agitacijo in na 8. febr. prihodnjega leta kuglica v skrinjico S. L. S., da bode zmaga tim popolnejša, da bode drugi božič tim veseljši. J. M.

Slovenski fantje od Kraljeve garde: Slat. Briški, Jan. Krajnc, Jan. Kne, Jos. Kerže, Jos. Rauh, Jan. Bašelj, Fr. Uršič, Ant. Jakše, Fr. Avguštin, Andr. Bohinc, Rud. Učakar, Karl Kušič, St. Rus, Mart. Urfanc, Vikt. Mencinger, Ant. Jeselnik, Val. Duganc, Vinc. Urbančič, Jos. Hribar, Fr. Vehovec, Fr. Jarc, Jan. Seginja, Fr. Prelesnik, Jos. Krašovec, Fr. Menard, G. Slabe, Fr. Zmuc, Fr. Hren, Fr. Troha, Al. Zupančič, Fr. Brkopec, Jos. Jankovič, Jos. Rand, Jos. Brigand, Jos. Tušek, Jos. Perko, Al. Kovač, Avg. Fajfar, Fr. Kečelj.

Z železniške straže ob Vardarju, Kavadar, 28. peš. puk, Južna Srbija: Jak. Kranjc, Fr. Repar.

P. O. Hart, Sask. Canada: Fr. Kočevar in Jož. Bajuk.

Slovenski vojniki iz Knjaževca, 14. peš. polka: Fr. Zupan, Jan. Jure, Jak. Masel, Raf. Sobri, Jan. Zorman, Jan. Smrke, Ant. Mihalič, Vik. Jerih, Al. Peček, Fr. Polajnar, Joško Sajevec, Fr. Peiko, Val. Testin, Iv. Pogačnik, Iv. Noč, Iv. Kržič, Jos. Kržič, Pet. Kašman, Fr. Trobec, Fr. Vinšek, J. Oražem, Fr. Ravbar, V. Prijatelj, Edv. Saffer, Fr. Kočina, Jer. Harel, Al. Gradišar, Al. Bavdek, Jan. Trbušak, Fr. Može, Jos. Hrovat.

Slovenski fantje na Kosovem polju pri 57. p. p.: Ant. Bartelj, Al. Modič, Jože Zupančič, Fr. Fink, K. Zadnik.

Slovenski fantje iz 9. čete 21. pešpolka Čehoslovaškega v Mavrovim Hanovi: Ant. Oset, Avg. Golež, Miha Špitaler, Ant. Uršič, Joško Jazbinšek, Karl Novak, Joža Vok, Avg. Es, P. Vellgovšek, Ant. Tomišek, L. Hriberšek, Joža Jesenek, Ant. Snof.

Slovenski fantje orli-mornarji: Turk J., D. Beg, Fr. Noč, J. Kržišnik, K. Kržin, J. Potočar, J. Zavbi, J. Zakrajšek, R. Rot, V. Novšek, A. Bajd, I. Brgant, Zeleznik, Šibenik J., I. Arko, J. Cegnar, L. Kogovšek, J. Kodrič, A. Gorenc, V. Bizjant, F. Oman, J. Bertonec, J. Sajevec, J. Vlašič in J. Dolenc.

Slovenici iz Francije iz mesta Valleroy: Jož. Barbič, Jož. Smukovec, Mih. Bratog, Iv. Lazar, L. Pintar, Al. Slivšek, Jož. Cimperman, Pet. Zupančič, Jak. in Jož. Resnik.

Mart. Jeruc, Iv. Goršič, Silv. Pavlenič, Jož. Petrič in St. Udlič.

Slovenski fantje vojniki pri Željezniški komandi v Slav. Brodu: Ant. Kozoglav, Iv. Potočnik, Al. Bule, P. Krošel, Jos. Podpečan, Jos. Trautnik, Jos. Krašovec (Julijska Krajina), Jos. Bevc, Al. Bizjak, Fr. Kos, Zvonko Rozman, Iv. Krevselj in T. Bartol.

Slovenski fantje v Valjevu: Čamernek Maks, Al. Kralj, Fr. Seliškar, Jan. Rus, Jak. Fliš, Jos. Modič, L. Fabjan, Al. Razložnik, Ant. Vehar, Ign. Glovič, Ign. Vozel, Janez Cimperman in Fr. Majhen.

Slovenski fantje, služeči pri »Oddejenju strojnih pušk« 5. pešpolka »Kralja Milana« v Valjevu: V. Žitnik, Joško Hočevar, L. Urbančič, Iv. Plut, L. Šetina, I. Janez.

Božva:

Bog ljubezni.

Odprto nebo...

Proroštvo se davno nocoj izpolnjuje:

na revno zemljo

božja Ljubezen k človeštvu potuje.

Zvezde bleste,

v Betlehem, mesto kraljevo

mislil hité,

v molitvi se klanjajo z Materjo-devo.

Zelje kipé,

k detetu, Bogu ljubezni

v radosti ihté.

O ljudstvo, nocoj se iztrezni!

Iztrezni se ljudstvo nocoj,

pozabi sovraštva, žalitve,

ljubimo se vsi med seboj

naj brate nas zblížajo vroče molitve.

Božva:

Na to sveto noč...

»Rodila boš sinu!«

Devica prej in slej ostala

mati Kralja je miru.

Beseda je meso postala,

Gabrijel je prav govoril,

božja nam ljubezen dala

je rešitelja iz neba.

Čudež velik Bog je storil

iz ljubezni do sveta.

Betlehem, oj mesto srečno,

srečen ves človeški rod,

greh in zanj vso kazen večno

nam odpustil je Gospod.

Pozabimo, odpustimo vse krivice med seboj

in ljubezen vsepovsod

naj zavlada med rodovi

na to sveto noč nocoj!

Iz Slovenije luč!

Celo kapljice tudi najtrši kamen izvotle, če neprestano padajo nanj. Če pogledamo nazaj čez pretekla dobra tri leta na nadčloveški boj, ki ga bije Slovenska ljudska stranka za obstoj, svobodo in samo-

stojnost Slovenije, njenega premoženja, čolstva, uprave itd., tedaj vidimo, kako velik je napredek v tem oziru po treh letih.

Ko je bila sprejeta centralistična ustava, tedaj so bili naši poslanci, ki niso niti predstavljali večine slovenskega ljudstva, tako sami v zbornici, da bi človek mislil: vsak odpor, vsak boj je brezuspešen, udajmo se in žrtvuemo Slovenijo, njene milijarde, njen jezik in polagoma celo njeno vero velesrbskemu žrelu! Slovenija je bila in je ne bo nikoli več. Kakor lep, svetel plamen je zažarela ob prekratu, da nam je bilo toplo pri srcu — a bil je samo hipen plamen, ki je takoj ugasnil in za vedno izginil.

Tako trdno so takrat prijele centralistične klešče ter se zajedle v slovensko meso, da bi dr. Žerjav nairaši dal takoj obesiti vsakega, ki bi se le drznil zakašljati zoper centralistično ustavo.

Samo naši poslanci pod vodstvom vztrajnega in v političnih bojih poleg starega Pašiča, najbolj izurjenega politika, dr. Korošca so dvignili bojno zastavo. Majhna četica jih je bila, vse se jih je izogibalo kot veleizdajalcev, toda bili so pionirji, ki so začeli s tihim, vztrajnim in dobro premišljenim delom izpodkopavati tla centralistični stavbi, ki je stala na močno utrjeni skali.

Pa se je začelo rušiti!

Centralistična stavba še stoji in bo morda še nekaj časa stala, toda tisti temelji, ki edini so trajni, to je ljudska volja, ti so ji že popolnoma izpodmaknjeni. Danes je edina opora centralizma — nasilje, generali in nekatere druge pritlikline.

Vztrajnost naših poslancev ter politična zavednost našega ljudstva je pretresla vso državo, ki ječi pod centralističnim jarmom. Vsa država se je začela zbuhati na klic, ki ji je donel iz Slovenije. Borna luč, ki so jo prižgali slovenski poslanci takrat, ko je zagnila centralistična tema celo državo, je začela svetiti boj in bolj ter prodirati s svojo svetlobo po celi državi. Dr. Žerjav jo je hotel takoj v začetku upihiniti, da bi njegovi prijatelji v popolni temi lažje kradli slovenske milijone iz državnih kas, pa je bil premajhen in je ni dosegel.

Odličan politik je te uspehe naših poslancev takole zabeležil:

1. Hrvati so zapustili svojo dosežanje politiko abstinence in prišli v narodno skuščino; v skupščini niso hoteli tirati opozicije, ampak so takoj vstopili v parlamentarno večino in celo v vlado.

2. Misel sporazuma s Slovenci in Hrvati je nrestopila tudi meje Save in našla pristaje v Srbiji med Davidovičevimi demokrati. Ta stranka se je prva v Srbiji izjavila za sporazum. Sedaj prihajajo tudi druge stranke za njo, nekatere odkrito, druge prikrito. Odkrito se je izjavila za sporazum srbska neodvisna radikalna stranka pod vodstvom Nastasa Petrovića. Prikrito so za sporazum srbski zemljoradniki in komunisti, toda popolnoma se še vendar ne mo-

I. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža — Po trikratnem pranju postane snežno bela V zaloci pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

rejo osvoboditi velesrbskega hegemonističnega duha. V radikalni stranki se tudi izražajo za sporazum, a se vsem ne verjame. Celo Pribičević se je v zadnjih govorih že priklonil sporazumu, toda tudi njemu se ne veruje. Ovire torej padajo, četudi počasi. Le žerjavovci in socialisti še trdno vztrajajo pri centralizmu.

3. Dočim so se dosedaj srbske stranke obotavljale izjaviti, da se zadnja ustava ne sme ne za črko menjati, da jim je politično sv. pismo, so v zadnjem času vse stranke, tudi radikalna in samostalno demokratska izdale izjavo, da pristajajo na revizijo ustave.

4. Nobene stranke razven žerjavovec ali, ki bi ne bila za nedeljivost Slovenije in bi ne priznavala, da je treba Sloveniji dati še zraven onih zadev, ki so že v dosedanji ustavi zadržani, tudi finance in šolstvo.

Kar so druge stranke v ustavotvorni skupščini zagrešile, to sedaj polagoma in z velikimi težavami popravlja Slov. ljudska stranka.

Slovinci, vztrajajmo in 8. februarja visoko dvignimo bakljo, da se bo zdanilo po celi državi, da se enkrat začne z resnim in smotrnim delom za naše po zaslugi centralizma propadajoče gospodarstvo.

Iz Slovenije luč!

Zo per davčne krivice

Vkljub odločnemu in ves čas doslednemu boju za politično in gospodarsko osvoboditev slovenskega ljudstva, za njegovo avtonomijo, slovenski poslanci niti za trenutek niso odnehali v svojih prizadevanjih, tudi v sedanjih centralističnih razmerah olajšati gorje slovenskega ljudstva. Prav posebno vneto in vztrajno je Jugoslovanski klub deloval na to, da se ogromno davčno breme, ki nas teži, olajša in pravično razdeli med vse državljanke.

Ko je finančni minister radikal dr. Stojadinović predložil svoje dvanajstine in pozneje l. 1923 finančni zakon, ki naj bi veljal za leto 1924-25, se je takoj videlo, da ta novi finančni zakon pomeni novo krivico in nova bremena za Slovenijo. Zvišal je finančni minister zemljiški davek in povišal tudi dohodninski davek. Istočasno so se v ogromni meri zvišale tudi takse, ki so tako visoke, da danes že vsakdo mora priznati, da je tako zvišanje taks ne le velika krivica, ampak tudi nesmisel in naravnost rečeno neumnost.

Jugoslovanski klub je proti tem novim obremenitvam, ki naj bi zadele v prvi vrsti Slovence, energično protestiral. Poslanci Jugoslovanskega kluba so prepričevali finančnega ministra v osebnih posredovanjih, v finančnem odboru in v skupščini, da teh poviškov slovensko ljudstvo ne zmore in da mera priti na ta način do katastrofe. Finančni minister dr. Stojadinović je sicer poslušal, v malenkostnih stvareh tudi odnehal, ampak glavne krivice so ostale. Tedaj bi bili slovenski poslanci morda dosegli kaj več ugodnosti in davčnem oziru za Slovence, ko bi hoteli opustiti svoj boj zoper centralizem. Stojadinović sam je našim poslancem, ki so se zglašali osebno pri njem radi davkov, izjavil: Pojdite z nami v vlado in pustite svojo avtonomijo,

pa se bomo tudi o davkih drugače menili. Take ponudbe pa je Jugoslovanski klub odločno odklanjal, ker danes vsakdo ve, da se popolnoma pravična davčna ureditev za Slovence ne da izvesti brez avtonomije. Tako smo dobili sedanje davčne krivice, za katere so glasovali v parlamentu radikalni in Pribičević-Žerjavovi demokratje. Pašičeva vlada je v parlamentu za te davčne krivice nad Slovenci dobila večino le zato, ker še vseh Radičevih poslancev ni bilo v parlamentu in pa ker je Davidovičeva stranka baš v tistem trenutku izdal Pribičević (Žerjavov pobratim) ter s svojimi uskoki glasoval z radikali za vse davčne krivice in gorastasi taksni zakon. Iz tega se vidi, kdo je kriv sedanjih krivičnih davkov. Pomolite to pod nos Žerjavovim agitatorjem!

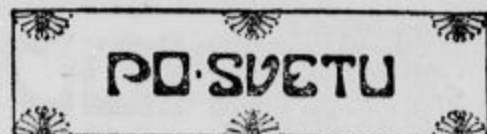
Vendar bi tudi te davčne krivice, ki so obsežene v finančnem zakonu, če prav so velike, ne bile še tako hude, kakor so, ko bi del našega davčnega uradništva čutil s svojim ljudstvom. Toda pri nas na Slovenskem je del uradništva, ki hoče biti bolj srbski kakor Srbi sami. To se posebno vidi v nekaterih okrajih, kjer posamezni davčni referenti zahtevajo od ljudi naravnost nemogoče stvari.

Občni zbor Jugslovanske kmetijske zveze.

Centralna organizacija krščanskega slovenskega kmeta je imela dne. 15. dec. ob treh popoldne v Rokodelskem domu v Ljubljani svoj redni letni občni zbor. Načelnik Janez Brodar je ob otvoritvi mogel z veseljem ugotoviti polnoštevilno navzočnost vseh okrajnih društev in podružnic. V kratkem poročilu načelnika je povdaril zasluge, ki jih ima Kmet. zveza kot bistven in najvažnejši del SLS v borbi za avtonomijo Slovenije. Na žalostnem zgledu propale SKS, socijalistične stranke in drugih strank, ki so v Sloveniji zrastle na razredni podlagi in imele v programu razredni boj, je načelnik lepo in odločno povdaril, da je Kmetijska zveza del stranke vsega našega naroda, ki odločno odklanja vsako razredno borbo in hoče mirno sožitje in vzajemno podporo vseh stanov in slojev.

Tajniško poročilo je podal tajnik dr. Jakob Mohorič. Odbor se je v preteklem letu zlasti posvečal političnim vprašanjem in združništvu. Naše kmetijske in blagovne zadruge so bile predmet razprav in sklepov na vsaki seji načelstva JKZ. Združno gospodarski težaji so se vršili s sodelovanjem JKZ. Odlično se je udeleževala Kmetijska zveza pri zadnjih občinskih volitvah, kjer je priporila SLS sijajno zmago v vseh slovenskih občinah. JKZ je izdala letos svoj koledarček, ki je letos izpopolnjen in v pomnoženih izdaji izšel. Poleg društvenega glasila so odbori podružnic dobivali mesečna navodila in poročila v okrožnicah, da je bil stik v organizaciji še tesnejši. Tajništvo JKZ je bilo članom vedno na razpolago za pojasnila, nasvete in posredovanja. Poročili predsednika in tajnika sta bili z odobravanjem sprejeti.

Viharno pozdravljen je nato nastopil bivši poljedeljski minister dr. Kulovec in (Dalje glej na naslednji strani spodaj)

Nemiri v Albaniji. Upor pristašev bivše albanske vlade proti sedanji vladi se je razširil na celo deželo. Upornike vodi bivši predsednik albanske vlade Ahmed Zogu, ki hoče na vsak način vrediti sedanjega predsednika Fan Nolijsa. Albanska vlada se je sedaj pritožila proti naši vladi pri Društvu narodov, češ da Pašič Pribičevićeva vlada podpira in oborožuje upornike. Poroča se, da je tudi med našimi in albanskimi četami na meji prišlo do spopadov in, da je naša artilerija obstreljevala albanske vladne čete. Z ozirom na dogodke, ki so se izvršili pred vstajo v Albaniji, so obdolžitve naše vlade radi vtikanjan v albanske zadeve zelo verjetne. Uporniki so našli na našem ozemlju varno zavetje in njihov vodja je bil zelo ljubeznivo sprejet od Pašičeve vlade. Pašič je dal njemu in njegovemu spremstvu na razpolago ves hotel »Bristol« in celo vrsto državnih avtomobilov. Ni čuda tedaj, da je danes, ko se je albanska vlada pritožila proti nam pri Društvu narodov, celo svetovno mnenje proti nam. Pašič Pribičevićeva vlada pa je s tem, da je našo državo radi albanskega vprašanja zopet spravila na zatožno klop, ponovno pokazala svojo nesposobnost.

Vojska v Maroku. Poročali smo že, da je v Maroku, ki je španska kolonija, izbruhnila vstaja proti Špancem. Španci se z vso silo trudijo, da bi ohranili zadnjo afrikanško kolonijo in so poslali nad upornike številno vojsko. Tudi španska vojska nima sreče. Uporniki so osvojili že veliko ozemlja, pri čemer so Španci mnogo vojaštva izgubili.

Nemčija. Volitve 7. decembra niso nobeni stranki prinesle take večine, da bi mogla sama sestaviti vlado. Že 14 dni se vršijo med posameznimi strankami pogajanja za sestavo vlade, ki pa še niso rodila nobenih uspehov.

Nov denar v Avstriji. Avstrijski parlament je sprejel zakon o novi valuti, ki uvaja namesto dosedanje krome »šilling«, ki je vreden 10.000 današnjih avstrijskih kron.

poročal o svojem delu v kmetijskem resoru bivše Davidovičeve vlade. Minister je bil v svojih izvajanjih opetovano prekinjen z aplavzom in odobravanjem. Njegovo poročilo je itak izšlo še v posebni knjigi, zato ga tu izpustimo. Profesor Jarc je nato poročal o svojem delu kot vladni komisar Kmetijske družbe. Zborovalci so z gnusom vzeli na znanje poročilo o protikmetiskem in protiljudskim postopanju zastopnikov SKS pri Kmetijski družbi in izrazili profesorju Jarcu svoje priznanje. Z največjim navdušenjem je bila izrečena zaupnica tudi bivšemu ministru dr. Kulovcu. Pri volitvi načelstva je bilo sprejeto prejšnje načelstvo s poslancem Brodarjem kot predsednikom. Le mesto odbornika Miklavca je bil izvoljen župan Trkov iz Dobrunj. V najlepšem razpoloženju so se zborovalci razšli, prežeti novega navdušenja za SLS in Jugoslovansko Kmetijsko zvezo.

NOVIČAR

d Milosti polne božične praznike vošči
rsem svojim naročnikom in čitateljem —
Domoljub.

ROMANJE V RIM.

Sv. Oče so proglasili jubilej v letu 1925.
Izrazili so željo, da bi v tem svetem času kar
mogoče mnogo vernikov od vseh krajev pri-
romalo v Rim.

Vsi narodi se za romanje pripravljajo. V
Rimu so sestavljeni razni odbori potrebni za
priprave, kako bi se romarji v večnem mestu
slovesno sprejeli in po stanovanjih razpo-
redili.

Kar se tiče nas, smo po večkratnem po-
svetovanju sklenili, da vsi Slovani kraljevine
SHS poromamo skupno. Za priprave se je v
Zagrebju osnoval osrednji odbor, ki bo v ime-
nu nas vseh vodil porazgovore z rimskimi od-
bori. V vsaki škofiji je pa še poseben odbor,
ki naj vodi vse priprave v škofiji in stoji v
zvezi in dogovoru z osrednjim odborom v
Zagrebju.

Za našo škofijo sta kot načelnika ljub-
ljanskega glavnemu odboru imenovana kan-
onika dr. Tomaž Klinar in dr. Alojzij Mer-
har. O pravem času si bosta pritegnila še
drugih pomočnikov. S tem odborom naj stoji
v zvezi odbori po župnijah, katere naj sestavi
vsak g. župnik sam.

Do sedaj so te zadeve že točno dolo-
čene:

1. V Rimu bomo polnih 6 dni. Tja se bo-
mo pripeljali dne 27. majnika, to je v sredo
pred binkošti; odpeljali se bomo nazaj dne
2. junija, namreč v torek po binkoštih zvečer.
Na binkoštno nedeljo bodo sv. Oče slovesno
maševali v cerkvi sv. Petra, pa bomo mogli
biti osebno pri tej slovesnosti.

2. Za vožnjo do Rima in nazaj, za stano-
vanja in hrano v Rimu bo vse o pravem času
preskrbel dotični rimski odbor. Za cene se
pa ve že sedaj Bodo pa takšne:

a) Vožnja od Postojne do Rima bo za tje
in nazaj v III. razredu : a) 111 lir 10 c., II.
razr. 188 lir 45 c., I. razred 279 lir 35 c.

b) Stanovanje v Rimu bo stalo v skupnih
spalnica dnevno 8 do 10 lir (6 dni — 48 do
60 lir), v privatnih stanovanjih dnevno 15 do
20 lir (6 dni 90 do 120 lir), v hotelih dnevno
od 50 do 150 lir.

c) Hrana, namreč zajtrk, kosilo (juha,
meso, prikuha, kruh, sadje, en četrt litra vina)
in večerja (z jedili kakor opoldne) bo stala
dnevno 25 lir (6 dni torej 150 lir, ali 7 dni
175 lir).

d) Vsak romar bo dobil dve legitimaciji:
eno za popust na železnici in za obisk misi-
jonske razstave, drugo za pravico dobiti ro-
marski znak, papeževo medaljo in za pristop
k papeževim sv. opravilom. Obe bosta veljali
30 lir.

e) Kar se tiče takse za vizum italijan-
skega konzulata, bo po izjavi sedanjega ge-
neralnega konzula v Ljubljani prav nizka,
skoraj zastonska.

Ako torej vse stroške od a)—d) izraču-
namo, bi za romarje v III. razredu in v skup-

nih spalnica znašalo 111 + 60 + 175 + 30
lir je 376 lir; ako vzamemo vrednost lire po
3.50 Din, bi bilo to 1316 Din; prštejemo zraven
še vožnjo do Postojne, hrano ob času
vožnje po železnici, vožnjo po Rimu in vizum,
bi mogli izhajati z 2000 Din.

Gospodom po deželi naročam, naj na tej
podlagi delajo za romarje. Število romarjev
mora biti prav kmalu določeno in sicer naj-
bolj radi pravočasne priprave stanovanj v
Rimu in vlakov po železnicah. Poskrbite, da
se romarji čim prej priglase. Sredi ali vsaj
do konca januarja naj vsak gospod župnik pri-
javi številoških in število ženskih romar-
jev potom ordinariata g. kanoniku dr. Kli-
narju, predsedniku romarskega odbora.

V I številki »Škofijskega lista« l. 1925
bom tudi o tem romanju izpregovoril.

V Ljubljani, dne 18. decembra 1924.

† Anton Bonaventura l. r. škof.

d Žepne koledarje naše Kmetске zve-
ze so nekateri vrnili, zato se še dobi nekaj
izvodov pri tajništvu JKZ, Jugoslovanska
tiskarna, Ljubljana. Porabljam to priliko
in prosimo, da vsi razprodajalci vsaj ob
Novem letu napravijo obračun.

d Sedemdesetletnico svojega rojstva je
praznoval te dni škof. kanonik Janez
Sušnik. Gospod ni samo neumoren spoved-
nik, ki v ljubezni do duš presedi tudi po
deset ur na dan v spovednici, temveč tu-
di velik učenjak zlasti v naravoslovskih ve-
dah, v prvi vrsti v zvezdoznanstvu. Svoj čas
je tudi v Domoljubu podal načrte, kako
naj se praktično zidajo kmetски domovi.
Gospod je še vedno krepkega in močnega
zdravja — pozna se mu, da je bil petin-
dvajsetkrat na Triglavu. Želimo mu še
mного, mnogo let v zdravju in moči!

d Umeščanje novega celjskega opata
č. g. Petra Juraka izvrši v nedeljo 28. dec.
mil. mariborski škof dr. Karlin.

d Nemščino na srednjih šolah je kar
med letom odpravil Pribičević, latinščino
pa porinil v peti razred. S tem hočejo ve-
lesrbi Slovence poneumniti, ker vedo, da
z neumnim ljudmi počenjajo, kar hočejo.
Na drugi strani velesrbe silno jezi, da slo-
venska inteligenca neprimerno več zna
kot velesrbska, zato je treba to znanje
pristriči. Tako grozno in kruto se še nik-
dar ni ubijala slovenska kultura, kot jo
ubijajo sedaj.

d Cerkev na sv. Gori pri Gorici hitro
napreduje. Stavba sama je že dovršena in
so jo pretekli teden tudi že pokrili. Po
slovenskem Goriškem so ta dogodek ozna-
njali kresovi.

d Največji zvon v Sloveniji, veliki
zvon v mariborski stolnici je bil to nede-
ljo potegnjen v zvonik. Na sveti večer se
prvič oglašil iz lin. Tehta 3883 kg in ima
glas B.

d Katoliški dijaki brez verskega po-
uka. Na gimnaziji v Subotici je že od 1.
marca nepopolnjeno mesto katol. katehe-
ta. Vse druge veroizpovedi, celo židje in
kalvinci imajo svoje učitelje, le za katoli-

čane ni para. Sad takega brezpravnega
stanja se že prikazuje. Nedeljsko sv. mašo
obiskuje komaj tretjina dijaštva.

dd Dohodninski davek in nezabeljen
močnik. Kako se pri nas doma na podlagi
davčnih zakonov izvršuje davčna praksa,
naj pojasni samo tale zgled: V občini Ve-
lika vas v litijskem okraju živi reven baj-
tar, ki ima kopico otrok. Da so njegove raz-
mere res skrajno ubožne, se vidi iz tega,
da je lani na svojem mogel prirrediti le
enega prašiča. Prišla je zima, bosih otrok
in mogel pošiljati v hudem snegu v eno
uro oddaljeno šolo, moral jim je kupiti
obutev. In ker pri hiši ni bilo denarja, je
moral prodati edinega prašička, da je obul
otroke. Zato je potem cela družina ostala
brez zabele in jedla nezabeljen močnik. In
davčni referent je temu revežu naložil do-
hodninski davek zato, ker je prodal pra-
šiča. Ta zgled jasno dokazuje, da ima Žer-
javov centralizem in njegove krivice svoje
vnete pomagače tudi med nami. Na drugi
strani pa je znano, da se dohodninski davek
v na Hrvaškem in v Vojvodini malo iz-
terjuje, po nekod pa celo nič. Tako po ne-
kod v Vojvodini davčne oblasti dohodnin-
skega davka že od leta 1919 niso iztirjale
niti enega vinarja! Zato je naša vlada imela
v načrtu, da vse take davčne iztirjevalce,
kakor je zgornji, prestavi iz Slovenije v
Vojvodino, kjer bi bili res zelo na mestu
— toda zahvalimo se dr. Žerjavu, da nam
velesrbske centralistične kleščice še vedno
trgajo meso iz živega telesa.

d Duhovniške plače obljublja zvišati
sedanja vlada. Seveda, samo obljublja.
Misli, da bo s tem pridobila slovenske
duhovnike, da bodo šli z iskarjoti in mo-
rilci slovenskega ljudstva. So pa že slo-
venski katoliški duhovniki iz drugačnega
lesa. Če jim pripeljejo državni tatovi 50
vlakov od tistega denarja, ki so ga po-
kradli iz državnih kas, ne bodo premak-
nili niti enega duhovnika. Zakaj sloven-
ski duhovnik je vedno tam, kjer je ljud-
stvo s svojim trpljenjem.

d 16 milijonov činarjev davkoplače-
valcem ukradenega denarja je bilo pre-
tekli teden nakazanih za volilno agitacijo
strankam državnih tatov.

d Dekletu ob novem letu! Ni lepšega
daru in ne more biti večjega veselja kot
naročba na »Vigred«, edini slovenski de-
kliški list. Saj bi vam »Domoljub« lahko
na dolgo in široko pripovedoval, kako le-
pa in bogata je nova »Vigred«, pa je res
nepotrebno, ker se boste itak hotele same
o resnici takih trditvev prepričati. Zato na-
pravite kratek proces, napišite dopisnico
z naslovom: Uprava »Vigred«, Ljubljana,
Ljudski dom. Dostavite svoj naslov in opazko:
Naročam »Vigred«. In ko vas bo »Vigred«
obiskala na domu, boste rekli: Hm, ni nam žal!
Torej!

d Besede in dejanja. Sokoli in Orjunci
— kar je približno isto — imajo velika
usta, kadar kriče za državo in kralja. V de-
janju pa jih najdeš med njimi kar na gosto
take, ki državo skubejo, kjer jo morejo in
kradejo kar na debelo iz državnih kas, če
le blizu pridejo. Tako so sedaj v Splitu
zaprlji čelnika ondotne Orjume in načelnika
Sokola, ker sta v korist podružnici sokolske
Ljubljanske kreditne banke v Splitu na
veliko uganjala tihotapstvo s špiritom, pe-

trolejem in nafto. To je pristni sokolski in orjanski patriotizem, ki ga svobodomiselna gospoda uvaja tudi v naše šole.

d Krasne slike zagrebškega škola Langa je naložil Hrv. Kat. Narodni Savez v Zagrebu, Kaptol 27. Dobe se manjše slike za molitvenik, a tudi večje za na steno.

d Velesajem za usnje se vrši v Milanu od 22. do 29. januarja. Poleg usnja bodo razstavljeni tudi izdelki iz usnja. Udeležo se sejma tovarnarji in trgovci vseh evropskih držav. To bo prvi sajem te vrste.

d Iz Prago: Naš dosedanji predsednik društva »Kreke« g. France Logar iz Olševka nad Kranjem je bil imenovan dne 20. decembra na Karlovem vseučilišču za doktorja vsega zdravilstva. Iskreno čestitamo!

d Smrt od lakote. »Hrvatsko pravoc« poroča iz Zadra, da je tam umrl upokojeni nadzornik finančne straže Hrvat Herman Plavt. Umrl je od lakote, ker kljub ponovnim prošnjam na konzulatu kraljevine SHS pet mesecev ni dobil izplačane pokojnine. Zadnje dni je tako oslabil, da mu želodec sploh ni več prebaval nobene še tako lahke hrane. Ista usoda čaka tudi njegovo ženo, če se v zadnjem trenutku ne zgodi čudež. — Za ubogega upokojenca vlada nima niti »prebijene pare«, za volitve ima pa milijonov dovolj.

d Predrzen slepar. V ljubljanski okolici se potepa neki slepar, ki se izdaja za trgovca z živino in kupuje pri kmetih živino. Mož kupi od kmeta vola ali kravo, da nekaj na račun in drugi dan hoče odpeljati živino. Nekaj kmetov mu je naselilo in mu izročilo živino, za denar pa so se prodajalci obrisali. Končno pa so ljudje vsled vsled medsebojne govornice vendar le začeli postajati pozorni in so pokazali premetenemu predrznemu goljufu vrata. Le škoda, da niso ti ljudje izročili sleparja orožništvu, ki bi ga izročilo kamor spada.

d Živa zgorela. V stanovanju zdravnika v Bršadinu je zgorela njegova služkinja Katica Stepanič. Mlada, šele 16 let stara deklica je hotela kuhati s špiritom. Vsled neopreznosti se je vnela tekočina v steklenici in eksplodirala. Goreč špirit se je razlil po obleki deklice. V nekaj minutah je bila popolnoma opečena po celem telesu. Vsled prehudih opeklin je kmalu umrla.

d Prijet morilec. Vsem je še dobro v spominu ostuden umor Ivana Kreka v Ločnici, za katerega je izbrala njegova žena kot izvršitelja Aliča. Vsi so mislili, da je najeti morilec odnesel za vedno pete pred pravico. Govorica, da je Aliča ubil njegov lastni oče, se je le malokje verjela, razblinila se je pa docela, ko so zadnjič zvedeli, da Alič še živi in da je bil po povodnji celo doma. No, pa se je že znal izmakniti našim oblastem, zginil je zopet v Italijo. Nič slutečega so pa zgrabile italijanske oblasti in ga izročile v idrijske zapore, odkoder pride v ljubljanske zapore, kjer bo počakal prihodnje porote. Delil bo usodo svoje ljubimke, Krekove žene, ki je bila obsojena na 20 let ječe.

d Po 10 letih odkrit zločin. Te dni so prijeli v Vel. Bečkereku neko žensko, ki je z arsenikom umorila letos dijaka Reliča, prej pa svoja dva moža, prvega ravno pred 10 leti. Pri izkopanih truplih je pre-

iskava dognala sledi arzenika. Zločinka je dejanje priznala. Umore je izvršila radi denarja.

d Roparski napad v Zerovincih. Dne 8. dec. je bil ob 5. uri zjutraj zahrbtno napaden posestnik Mat. Pihler na potu v Ljutomer. Ropar ga je napadel s sekuro, a k sreči rana na glavi ni smrtonosna. Drugi udearec je Pihler preprečil in prepodil roparja. Napadeni Pihler je že 69 let star in obče spoštovan mož.

Strašen zločin. V družini čevljarja Mikla v Studencih pri Mariboru se je dogodil v noči na 12. decembra strašen zločin. Umorjena je bila Miklova žena in petletni otrok. Tudi sam čevljarški mojster Mikl je od tega časa izginil. Dognalo se je pa toliko, da je tudi on postal žrtev umora. Orožništvo je podvzelo takoj vse korake in res se je posrečilo tudi izslediti enega od te brezsrčne družbe, ki je umorila čelo družino. Aretiran je bil posestnik Zlahtič iz Brega pri Ptujju. Pri njem se je našlo nekaj stvari, ki izvirajo iz Miklove lastnine. Miklovo truplo so našli na bližnjem gnojšču, zadelano z gnojem. Ubiti je imel razbito vso črepanjo in so mogli truplo spoznati le po obleki.

d Povzročitelj raka odkrit. Monakovskemu zdravniku dr. Schmiedtu se je baje po dolgoletnih raziskavanjih posrečilo, da je odkril, kaj povzroča to silno nevarno bolezen. Pravi, da bo vsa odkritja objavil v posebni knjigi.

d Mraz v Ameriki. Iz Amerike poročajo te dni, da je nastopil ondi zelo občuten mraz. Temperatura je padla 35 stopinj pod ničlo. Zmrznilo je v Novem Jorku 29 oseb. Samo v tem mestu vsled mraza povzročena škoda znaša nad 10 milijonov dolarjev.

d Nov nebotičnik v Newyorku. Arhitekti so izdelali načrt novega nebotičnika, ki bo imel 38 nadstropij. Po višini bo nadkriljeval Eiffelov stolp v Parizu in bo to največja zgradba na svetu. Newyorčani pa se boje tega velikana. Mislijo namreč, da bi mogli viharji, ki so v takih višinah zelo močni, nebotičnik prelomiti, vsled česar bi bile bližnje zgradbe in ulice v nevarnosti.

d Živega gada v želodcu je imela 21 letna hčerka bogatega posestnika Rosserja v Svici, vsled česar je dne 18. t. m. v neznošnih bolečinah umrla na kliniki v Bernu. Zdravniki so jo radi vseh mogočih boleznih, a pravega vzroka bolezni ni nikdo odkril. Pri raztelesenju so jej odprli želodec in iz njega je skočil živ odrasel gad. Kakor izpoveduje sedaj nje oče, je dekle gada z vodo povžila letos v poletju, ko se je mudilo na nekem izletu v gorah.

d Zanimiv pojav. V Nemčiji je zbudil veliko senzacijo strašen zločin, ki ga je izvršil neki Angerstein. Ta je umoril osem oseb. Eden izmed umorjenih je imel odprto oko. To oko so fotografirali. Ko so sliko povečali, je očesna slika jasno kazala podobo morilca z dvignjeno sekuro. Tako poročajo nemški listi.

MED BRATI IN SESTRAMI.

Odločen nastop poslanca dr. Besednjaka. V rimskem parlamentu je te dni ostro nastopil za pravice Slovencev sloven-

NAZNAMILA

n Orlovski telovadni odsek v Rajhenburgu priredi v nedeljo 28. t. m. ob 3. popoldne telovadno akademijo z zanimivimi telovadnimi in pevskimi točkami ter deklamacijami v društveni dvorani. Vsi prijatelji orlovstva vjudno vabljeni. Bog živiti!

n Orlovski odsek pri Sv. Heleni uprizori 28. decembra ob 3. uri popoldne igro v petih dejanjih »Babilon« v društvenem domu. Vsi uljudno vabljeni.

n Šmartno pri Litiji. V nedeljo, 28. decembra, ob 3. uri popoldne bomo imeli lepo božičnico; bo predstava »Na betlehemskih poljanah« in predavanje s skiciranimi slikami potovanja po sv. deželi. Pridite pogledati!

n Vrhnika. Občni zbor okrajne Kmetijske zveze se vrši v soboto, 27. t. m., ob 3. uri popoldne v dvorani Rokodelskega doma na Vrhniki. K številni udeležbi vabi odbor.

n Horjul. Na Stefan dan popoldne ob 3. uri vprizori tukajšnji Orel Finžgarjevo dramo: Razvalina življenja. Tudi okoličani ste vabljeni k predstavi in poučni predstavi.

n Kat. prosvetno društvo v St. Jakobu ob Savi, ponovi v nedeljo 28. decembra ob 3. popoldne na Črnučah igro »Crnošolec«. — Uljudno vabimo!

n Občni zbor čebelarstva podružnice v Dolskem se vrši dne 26. decembra ob 3. uri popoldan. Vrši se tudi predavanje o naprednem čebelarstvu. Pridite vsi čebelarji in tudi nečlani. Vrši se v društvenem domu pri Sv. Heleni.

ski poslanec dr. Besednjak. Pred polno zbornico je ostro obsojal nasilje Italijanov, ki ne dovolijo narodnim manjšinam Slovencev, kakor tudi Nemcem niti ljudskih šol v lastnem jeziku. Seveda je našel pri fašistovski večini gluha ušesa za pravice Slovencev.

Otvoritev italijanskega vseučilišča v Trstu. Dne 14. t. m. so v Trstu z veliko slovesnostjo otvorili novo vseučilišče, za katero so se Italijani potegovali že od leta 1848. dalje.

Italijani zidajo kasarno. V Bistrici zidajo Italijani veliko vojašnico, ki bo dolga 100 m. Tudi v Postojni zidajo kasarno.

Občinske volitve v Renčah. Pri občinskih volitvah v Renčah so zmagali komunisti. Dobili so 286 glasov, narodnjaki pa 129.

VOJAŠKE ZADEVE.

Mladeniče, rojene 1905 opozarjamo, da si pravočasno preskrbe potrebne listine, ki jih bodo rabili ob priliki vpisa v rekrutni spisek. Zupanstva bodo že prihodnje tedne pričela sestavljati rekrutne spiske. Na podlagi podatkov, ki bodo razvidni iz rekrutnega spiska, bo potem že rekrutna komisija upravičeno mladeniče oprostita vojaške službe ali jim določila skrajšan rok. Mnogo nepotrebnih prošnja in stroškov bo prihranjenih, če bodo rekrutni spiski pravilno sestavljeni. Pravilno bodo pa rekrutni spiski le tedaj sestavljeni, če bodo župani imeli vse potrebne podatke o rekrutovih razmerah na razpolago. Te pa jim morajo dati naborniki sami. Vpisano mora biti, koliko je članov v družini nabornika, koliko so ti stari, s čim se bavijo, ali so služili pri vojaki, kje in koliko časa itd. Da bodo mogli župani te spiske pravilno sestaviti, naj se vsak 1905 rojen mladenič oglasi v začetku januarja pri županu, da mu da potrebne podatke.

POLITIČNI ZAPISKI

p Naša skrinjica bo 8. februarja na Kranjskem in Štajerskem prva. Liberalce to silno jezi, radi bi razveljavili našo listo, pa ne morejo blizu.

p Za obstoj in svobodo Slovenije se glasi zanimiva knjižica, kjer je popisan ves dosednji boj naših poslancev za samostojnost Slovenije ter smotreno delo, ki so ga vršili naši ministri v vladi. Vzemimo in beri ter primerjaj to knjižico s knjižico samostojnih, potem pa mirno volij!

p Zagradec na Dolenjskem. 18. t. m. — na delavnik popoldne — se je zbralo nepričakovano veliko število mož in fantov-volivcev na volivnem shodu v Zagradcu. Jasnemu in točnemu izvajanju bivš. ministra dr. Kulovca so vsi navzoči pazno sledili in enoglasno izrekli zahvalo in neomajeno zaupanje SLS.

Za zgled. Samostojni so izdali brošuro, kjer po svoji navadi vsevprek zabavljajo. Da imate zgled, kako drže podatki te brošure za danes samo to-le: Trdijo, da so naši krivi, da se je zamenjalo 4 krone za 1 dinar. V resnici pa ni bilo takrat v ministrstvu nobenega našega. Bil je takrat poleg socialnih demokratov (h katerim je pripadal takrat Prepeluh) v vladi Žerjavov demokrat Kramer. Takrat je bil pa Pucelj še podpredsednik demokratske stranke. — To najboljše kaže za kako neumne ima ta knjižica naše ljudstvo. Opozorite omahljivec, ki vsako stvar tako hitro verjamejo, da naj nikar ne nasedajo.

p Plačajo, pa grem. Te dni se je vozil odlični kandidat strane državnih tatrov po agitaciji in sicer v I. razredu. Na vprašanje našega pristaša, zakaj se spušča v take pustolovščine, je kratko odgovoril: »ker dobro plačajo, pa sem se spustil v to stvar.« Dobro plačajo — iz našega trdo za službenega in od ust revežev odtrganega denarja.

p Zanimivi spomini. Ko je dr. Korošec meseca aprila lanskega leta z nad vse spretno politiko omogočil samoradikalno vlado ter tako razbil do tedaj enotno vele-srbsko centralistično fronto, tedaj se je pri tistih pogajanjih v Zagrebu šlo tudi za slovenske vojake. Pri pogajanjih sta bila na eni strani dr. Korošec in Radić, na drugi strani pa radikalna odposlanca dr. Janič in Marko Gjurjič. Na vse podrobno navedene zahteve, ki so se s podpisani zastopnikov pogajajočih se strank zabeležile, sta radikalna delegata pristala in dr. Janič je še dejal: »Vse te zahteve so tako pravične, da jih bo brez dvoma z 99 odstotki radikalna stranka sprejela.« Radikalna delegata sta kazala celo razumevanje in pripravljenost sprejeti predlog slovenskih zastopnikov, da naj bi se slovenski vojaki takoj začeli premeščati v Slovenijo ali vsaj v Sloveniji bližnje kraje, da ni posegel vmes Radić, češ da je vojaško vprašanje preveč »škakljivo«, da bi se stavilo kot predpogoj za sporazum. Ni treba naglašati, da sta se nato radikalna delegata takoj pridružila temu Radićevemu mnenju.

p Spor. Med radikalno ni liberalno stranko, ki sta na vladi, so veliki spori radi kandidatov. Obe bi radi imeli povsod svoje kandidate na prvem mestu. Seveda, v Sloveniji in na Hrvaškem tudi prva mesta ne bodo nič prida.

p Iskariotska dr. Žerjavova stranka je postavila v Ljubljani za svojega kandidata nekega dr. Mohoriča. Velik del ljubljanskih liberalcev, ki jih je sram biti iskariot, se punta zoper Žerjavovo stranko in njegove kandidate ter mislijo, kako bi mogli sramoto iskariotstva izbrisati s svoje stranke.

p Gospod Prepeluh stopa v stopinje samostojnežev. Navajeni smo bili, da so samostojneži veliko vpili v svojem »Kmetijskem listu« proti stranki slovenskega ljudstva. Ko je glas izvenel, ni ničesar ostalo. Od samega širokoustenja jih je bilo kmalu konec. V zadnji številki svojega lista, ki mu je dal v zadnjem času ime »Slovenski Republikanec«, tudi gori imenovani gospod čisto po zgledu »Kmetijskega lista« vpije, da »Domoljub« farba«, ker je povedal, da Prepeluhov lonček na Slovenskem ne bo zavrel. Mi obžalujemo, da se je g. Prepeluh tako ponižal, da je stopil v stopinje samostojnežev, je pa na drugi strani za vsakega, ki misli s svojimi možgani najbolj gotovo znamenje da ga tudi čaka konec samostojnežev. Naj tudi izkriči pljuča, (v svojem listu namreč napoveduje, da se bo še drl), sodbe slovenskega ljudstva ne premakne.

p Domoljub »farba«. Tako piše »Slov. republikanec«. Ko je svoj čas Domoljub opozarjal ljudi, naj ne nasedajo samostojnežem, ker jih je plačal dr. Žerjav zato, da bodo glasovali za centralizem, tedaj je tudi Kmetijski list vpil: Domoljub laže in »farba«. Ko je bila centralistična ustava z glasovi samostojnežev sprejeta in ko je bilo sodniško dokazano, da so samostojneži prejeli denar od dr. Žerjava, tedaj je pa bilo jasno, da je lagal Kmetijski list, ne pa Domoljub.

p Modrovanje, ki ni modro. Takole je zapisal v svojo obrambo g. sodni official v p. g. Prepeluh: »Dovoljujemo si vprašati »Domoljub«, kdaj in kje je Radić rekel, da hoče spraviti Slovence pod Hrvate.« Mi na to samo tole odgovarjamo: G. Pucelj leta 1920 tudi ni nikjer rekel, da bo glasoval za centralistično ustavo in da jo bo podpisal — nasprotno: agitiral je celo za avtonomijo — pa nas je vendar Slovence s svojim glasovanjem in s svojim podpisom popolnoma podvrnil belgrajskim korupcijskim. Ali mislite, g. Prepeluh, da bo Radić, ki kandidira na slovenskem štajerskem pod komando slovenskih Štajercev? Zakaj kandidirajo Hrvatje na Slovenskem in noben Slovence na Hrvaškem? To nam razložite g. Prepeluh, pa bomo rekli, da je Vaše modrovanje modro. Naše ljudstvo predobro pozna vsiljivce vašega kova, da se ne boste izmaknili s praznimi izgovori.

p Zakaj molčite o Prekmurju? Strašno se jezi »Slovenski Republikanec« na govor našega voditelja dr. Korošca v Celju. Na vse mogoče odgovarja, o vsem zavija, pred eno točko pa ima strašen strah. Ta točka je Prekmurje. Prekmurci namreč nočejo postati Hrvatje, ampak hočejo ostati Slovenci, kakor so vedno bili, Radić pa Prekmurje

zahteva za Hrvate. Slovenska pripraga Radićevega voza izvršuje na slovenskem narodu Judežovo delo, ko hoče Prekmurce narediti za Hrvate. To izdajstvo izvršuje g. Prepeluh zato, ker misli, da dobi na Kranjskem po Radićevi milosti — en mandat. Naj vendar »javno in očitno« pove Hrvatom v njihovih hrvaških republikanskih listih, da nikdar ne bo privolil, da bi Prekmurje Hrvatje proglašali za svoje. V Radićevem »Slobodnem Domu« naj proti temu protestira, kar je govoril dr. Krnjevič, tajnik hrvatske Radićeve stranke v Zidanem mostu, potem bomo verjeli, da je g. Prepeluh res odkrit in korajžen mož.

p Korajža pa taka! G. Prepeluh vedno dopoveduje v svojem listu, kako so Radićevi republikanci pogumni ljudje. Komaj so bile volitve razpisane, je njih poveljnik Štefan Radić zbežal na kmete in se tamkaj skriva. Ze s tem je pokazal dovolj korajže. Za dan 8. februarja pa iz svojega zapečka daje tudi drugim ljudem nauke, kako naj bodo previdni. V zadnji številki »Slobodnega Doma« naravnost naroča, naj ne nosijo na dan volitev napisov: »Živela republika«. Previdnost je hvalevredna lastnost, samo čudno se nam zdi, da potem g. Prepeluh po Slovenskem tako kliče na korajžo. Zaveda se pač dobro, da mu na Slovenskem nihče ne bo ničesar naredil, če bo o n govoril o republiki, zakaj Žerjavovci dobro vedo, da vsak glas, ki odpade za Prepeluha, škoduje Slovenski ljudski stranki. V zanašanju na Žerjavovo zaslombo, v tem je Prepeluhova korajža.

p Še eno o republikanskem pogumu. Gospoda okrog lista »Slovenski republikanec« pravi, da so tako pogumni, da si upajo javno povedati, da so republikanci. Da si to upajo radi Žerjavove priljaznosti, smo že zgoraj povedali. Kadar se bodo preveč ustili s svojim pogumom, jih vprašajte ob priliki, kako bodo to republiko izpeljali. Republika namreč nima kralja, in je torej treba tukaj izpremembo. Naj g. Prepeluh, ki vedno poudarja svoj pogum, tudi javno pove, kako bo to naredil. Govorite »javno in odkrito, kako se spodobi za moža.«

p Radić pod Koroščevim »pritiskom«. Pisali smo, da je Radić govoril po shodih, da je tudi za monarhijo in da je celo tudi za sedanjo kraljevo rodbino. Prepeluhov list tega ne more utajiti, pravi pa sedaj, da je to Radić govoril na pritisk Koroščeve vlade. Torej na pritisk vlade znajo možje, kakor Radić in Prepeluh, celo lagati in govoriti proti svojemu lastnemu prepričanju. Radovedni smo, na čigav »pritisk« se sedaj Prepeluh na Slovenskem žene za to, da bi prišli Slovenci pod Hrvate. Razodenite nam to skrivnost. Ali se boste spet izvijali?

p Predsedništvo Hrvatske republikanske stranke naznanja v svojem listu »Slobodni Dom« št. 51 letošnjega leta, da je postavilo kandidatne liste. Tam beremo, da je v hrvaškem Zagrebu postavljen za nosilca na slovenskem Štajerskem Hrvat Štefan Radić in na Kranjskem Albin Prepeluh. Prepeluh bo seveda spet vpil, da ni pripraga Radićevega voza, kakor je Pucelj trdil, da ni oče njegove stranke Žerjav. Ko so ljudje o Pucelju verjeli, je že bila izglasovana Vidovdanska ustava in tisti, ki

(Dalje glej na naslednji strani spodaj.)

SIROM · DOMOVINE

KROPA.

(Volitev župana.)

Dne 12. t. m. smo imeli za občino volitve župana. Izvoljen je bil s 5 glasovi SLS g. Ign. Altman, tesni trgovec, komunisti so oddali prazne glasovnice. — Za prvega svetovaleca je bil izvoljen g. L. B. Hafner, trgovec s 8 glasovi; drugi svetovalec pa je g. Franc Pesjak, delavec s 5 glasovi. Upamo, da dobi 8. februarja naš vili in za vse dobro vnesi kandidat ing. D. Sernee ogromno veljino! Bog ga živi!

DOLENJA VAS PRI RIBNICI

(Regulacija voda.)

Pred tedni se je pri nas pričelo delo, ki bo neopredeljene koristi za vsa dolina od Ribnice pa do kočevskega Mezelja. Po posredovanju poslanca Škulja se je pričelo s regulacijo naših voda, ki v nako leto preplavljajo naša polja. Sedaj se vrši inženirsko delo, nakar se ustanovi Vodna zadruha, potem nje se izvrši regulacija, ki bo obstajala v tem, da se bodo izčistili stari poširavniki, odprli novi, po potrebi se bodo izkopali novi kanali, poglobila struga in naredili novi nasipi. Vsa dolina se je vzradostila, ko je uvidela, da se vendar počne s delom, ki se je začelo še pred desetletji. Isto tako pozdravljajo ta pokret Kočevjarji od Ložine do Črnega potoka. Da se je moglo tako hitro začeti, gre zahvala ministru dr. Kulovca, ki je vse takoj ukrenil, da je izvršila to delo. Če pomislimo, da je samo letos v občini Dolenja vas napravila do 10 milijonov škode in to vsako leto, uvidimo veliko korist dela. Koliko pa trpi zemlja sama na sebi! V načrtu je seveda tudi regulacija Sajeveca in drugih voda od Sodražice do Ribnice, vsekakor pa se mora delo izvršiti najprej zdelaj ob izlivu, ker drugače bodo spodnji kraji takoj preplavljeni. Zelimo še hitrega dela, ker zemlja je od vodnih povodenj že vsa izosobana.

ZUŽE...BERK.

(Popravek in dopolnilo.)

Zadnji »Domoljub« je dobro popisal alepevo ravnanje trške »Posojilnice« proti kmetu. Le v toliko je bil dopis premalo to-

so za njim drli, so prepozno obujali kes.

p I, seveda, tudi tu je Rim vmes. Noben nasprotnik SLS ne shaja, da ne bi malo dregnil proti Rimu. To se razume pri Žerjavu in Puelju in pri socialnemu demokratu Prepeluhu. V zadnji številki njegovega lista ga je tako zaneslo, da je znašel »priprago laškega vozac«. Če je sam res katoličan, čemu zanaša to v javen boj. Kaj njega ne veže z Rimom verska ideja, da to milostno prepušča dr. Korošču.

p Doslednost. Včasih je bil list »Avtonomist«, danes je »Republikanec«. Isti mož ga izdaja. Kdaj je imel prav, prej ali sedaj? Nam se vse zdi, da je naslov izpremenjen, da vara ljudstvo. Ali pa se morda g. pisatelj izpreminja. Bralec ne ve, kaj bo naslov tega lista prihodnje leto in kako se bo prejšnji socialdemokrat, kasnejši slovenski avtonomist in sedanji Radičev priganjač imenoval čez leto dni. Morda: Monarhist? Kaj se ve!

p Se že lasajo. »Slovenski republikanec« dokazuje, da Muren iz Kandije in pa Veldin v Središču nista v zvezi z Radičevo stranko. Tako je dovolj jasno povedano, da je edini Prepeluh, ki je na Slovenskem na kolenih pred Radičem. Drugi republikanci so se že iztreznili in vedo, da se slovenstvo radi ljubega mandata ne sme prodajati.

čen, ker pravi, da so si trški in dvorski magnati pomagali s tajnim povišanjem deležev iznebiti se neljubih kmetov. To bi bila le zvižaja, ki bi pa imela vsaj videz postavnosti. Toda nasilje liberalnih in samostojnih močtevcev je šlo še veliko dalje. Oni so nad 800 kmetov naravnost izključili s pretevo, da rujejo proti »Posojilnici«, v resnici pa samo radi tega, ker so se bali, da bi pri ponovnem občnem zboru glasovali proti njim. Ali si morate misliti hujše nasilstvo? Znanl orjuncce in večkratni starosta Sokolov Hotko je povdarjal, da mora narediti v Posojilnici »sred«, ko je metel iz nje trdne kmete, ki so s svojimi grunji dobri stali za varnost vlog, mesto njih pa nabiral take žlane kot sodnik in njegova zospa, učiteljica Dekval in Borštnik, liberalni študentje, trgovski pomočniki in hlapei trških magnatov. Ti bodo sedaj garantirali za vloženi denar! Res vzoren red. A Hotkotu je le sratalo. Na ponovnem občnem zboru, ki so ga iz strahu pred poslednjimi kmeti, ki bi morda še ne bili izključeni, sklicali v času najhujšega dela in sicer v delavnik, pa so se radi večje varnosti še zaključili in z orjuncsko stražo obdali, je Hotko slavno zmagal. Ko je bil na prečuden način ta občni zbor potrjen, je na »Posojilnici« mogočno zaplapolala zastava in skozi več dni oznanjala strmečemu svetu, da se je Carlju in Hotkotu posrečilo narediti »sred«. No, bo mo videli, če bo vihrala na »Posojilnici« zastava, ko bodo v njej začeli red delati tudi drugi. Okrožno sodišče v Novem mestu ga je začelo delati: Zadnji petek, 19. t. m. je bil isti ponosni Hotko, dika sokola in orjuncce obsojen na 3 tedne zapore zato, ker je pred sodiščem krivo pričal, da občni zbor l. 1922, ko so kmetje njega in njegove dične kompanjone zmetali iz odbora ni bil pravilno razglašen in je okrožno sodišče valed njegovega krivega pričevanja ta občni zbor razveljavilo. Za doklade je dobil še dvakrat post in trdo ležišče, kar mu bo frško dobro delo, ker so le cel čas med rojske, ko so drugi imeli post in trdo ležišče po zaslugi g. Vehovca ležal doma. Valed tega se je tako zredil, da komaj raca, kadar lovi kmete zlasti one iz Reber in Dobrnjača, naj peljeje v njegov mlin. Čudno, da sedaj ne razobesi zastave Morda je bo pa takrat, ko bodo kmetje sami začeli delati red s tem, da bodo do zadnje pare pobrali svoj denar iz zavoda, ki ga vodijo taki poštenjaki: Načelnik nadzorstva je bil že opetovano obsojen radi t. t. vine, poslušajoči član odbora pa sedaj radi krivega pričevanja. Gospoda sodnik in notar, ali je to družba za vajuf Dosti žalostno, da vaju morate kmete vpraševati takol!

MOTNIK.

(Smrt.)

Neizprosna smrt je v sredo dne 17. dec. pograbila v našem trgu gospe Marijo Kogej, soprogo bivšega in povsod daleč na okrog poznaneega dolgoletnega župana gosp. Franca Kogejca, posestnika v Motniku. Vsem, ki se pokojno poznali, se pripotoča v blag spomin in pobožno molitev.

ST JERNEJ NA DOLENJSKEM.

(Prosvetno delo.)

Ze dolge nismo poročali o delovanju Katoliškega prosvetnega društva. Prirejamo igre, imamo predavanja ter se tako izobražujemo, kar nam bo v življenju veliko koristilo. Prva prireditve v tej sezoni je bil dobro uspeši »Miklavžev večer«, ki je razveselil predvsem naše malčke. Obdaroval je Orličice in Orličice, pa tudi starših se je spomnil in obljubil, da pride zopet drugo leto, če bomo »pridri«. Dne 14. dec. pa je dramatični odsek uprizaril »Črna solca«. Vsi smo s zanimanjem sledili igri, saj je vsebinsko zelo lepa in mnogo naukov se da iz nje dobiti za vsakdanje življenje.

Društvena godba ni sodelovala, ker bi morali po novi naredbi plačati od vstopnic še enkratno takso. Če bo v prihodnje igrala godba, bomo morali zvišati vstopnine. Toliko v rednost, da ne bo nepotrebnega vpraševanja. Sedaj se pripravljamo za božično igro s petjem: Na betlehemskih poljanah, na kar opozarjamo zlasti starše, da bodo poslali k tej igri svoje otroke. Po novem letu pa bo sklopično predavanje, na kar bomo še pozneje opozorili.

STARA LIPA PRI VINICI

(Svobodomiseln učitelj.)

Naš novi gospod učitelj ni imel nič važnejšega storiti kot to, da je prepevelal šolski deci, da ga ne sme pozdravljati s Hvaljen Jezus. Nam krščanskim staršem se s tem ne bo prikupil.

VRHNIKA.

(Efektna loterija.)

Dne 21. t. m. se je vršilo žrebanje efektne loterije v prid Rokodelskemu domu. Glavni dobitnik je zadel številka 2569, druga dva dobitka 1887 in 2131. V vrednosti po 200 Din so zadele številke 695, 1717, 2613, 2784. Nadaljujete izžrebane številke izveste v trgovini Gosp. društva na Vrhniki.

ST. VID PRI STICNI

(Razno.)

Današnja centralistična, Slovincem nasprotna vlada je tudi v našo mirno faro vrgla iskro razpora. Učitelju g. L. Jevnikarju s 13. službenimi leti je bilo odvzeto časovno upraviteljsko mesto in izročeno najmlajši in ravnokar došli učiteljici. Ljudstvo se zgraža in je valed tega do skrajnosti vznemirjeno. Kot čujemo je tudi vse učitelstvo brez razlike strank ogorčeno nad takim postopanjem. Celu časovno imenovana upraviteljica je šla sama osebno ugovarjat. Kjo se je to kuhalo, in katerih šest je bilo zraven v Temeleji, poročamo drugi. Vemo, za kaj gre. Vi na višjih mestih se bojite katoliških mož učiteljev. Smatramo to kot izzivanje in žaljenje našega katoliškega četa. Straši nas to ne. Kot en mož s podvojenimi močmi se bomo združili zoper tako nasilje. Z nami čuti vsa fara. Duška temu ogorčenju so že dali možje odborniki okrajnega šol. sveta, odbora SLS, in Kmečke zveze v svojih protestih. Boj sprejmemo. Bodite pripravljeni. Kot prvi odločilni odgovor na to izzivanje našega učiteljskega in naših mož pride ob volitvah. Noben volivec ne bo ostal doma. Nobeno kroglice ne damo nasprotnikom. Pokazati hočemo, da smo edini, ko gre za naše pravice. — Naša stvar stoji trdno. Dom je pod streho. V dvorani, kjer je prostora za 70 telovadecv, že telovadimo. Pravijo — in tudi delali bomo na to — da se bo Orel v kratkem razvil tako, da bo dvorana polna domačih telovadecv. Sedaj dovažamo pesek za nadaljevalna dela. Prihodnje poletje, upamo, bo dom gotov. Te dni smo imeli v svoji središnji Prezvišenegega škofa. Bilo je 64 sprejetih v Mar. družbo. Domoljuba je v fari 300. Letos, tako se sliši, ostanejo vsi stari naročniki zvesti. Veliko bo tudi novih. Nobena hiša ne sme biti brez Domoljuba. Našega dela ne bo nihče ustavil. Možje, kajne, mi smo pripravljani, na vse, na najhujši boj in tudi na zmago. Bog živi! Možje.

RIBNICA.

(Krošnjarstvo.)

V soboto, dne 13. t. m., se je vršil sestanek naših okoličanov, ki živi od takozvane krošnjarske in suhe robe. Kdor ne razume, kaj je za ribniški in del velikolaškega okraja krošnjarstvo, ta bi bil iz označenega shoda odnesel pravo pojmovanje. Poslanec Škulj je poročal o dosedanjem delu za nas. Uvideli smo, da imamo le poslancem SLS se zahvaliti, da sploh naša obrt izven domačega kraja še obstoja. Čudili smo se žilavosti našega poslanca, ki je z železno voljo toliko časa koval ob sklepanju trgovske pogodbe z Italijo, dokler ni naš okraj edini iz cele države dosegel zaželjeno ugodnost. Tudi iz pošajanja z Nemško Avstrijo se čujejo dobri glasovi za nas. Uverjeni smo, da bi bilo naše krošnjarstvo celo v domači državi ubito, kaj čele drugje, da nas ni rešil g. Škulj.

GOSPODAR

Napajanje živine pozimi.

Z napajanjem živine se deloma nadomešča voda, ki izpuhteva iz njih telesa, deloma se preskrbi tekočina, ki je potrebna za prebavo krme, posebno za napravo slin in prebavnih sokov. Pozimi izpuhteva iz živalskega telesa manj vode nego poleti; nasprotno pa zahteva priprava telesnih sokov pozimi več vode nego poleti, ker je krma večinoma suha. Tako opazimo, da pijejo živali pri zelenem krmiljenju manj nego pri suhem, pri katerem občutijo veliko žejo. V splošnem računamo, da na 1 kg suhe krme potrebuje pitne vode: konj 3 kg, govedo 5 kg, ovca in koza 2 kg, prašič 7 kg. Na dan in glavo porabi vode odrasla žival: konj 10—45 litrov, govedo 10—70 litrov, ovca in koza 4—10 litrov, prašič 10—50 litrov. Zato moramo pozimi pri suhem krmiljenju paziti na to, da ima živina vedno dovolj vode. Nadalje se je brigati tudi za to, da voda, s katero napajamo živino, ni premrzla, ker taka povzroča večkrat bolezni v želodcu in črevah, pa tudi razna prehlajenja. Pozimi naj bo torej pitna voda za živino nekoliko postana.

Snaga v hlevih pozimi.

Snaga in čistoča spada med glavne pogoje umnega oskrbovanja živali in njihovega zdravlja. V čistem hlevu se živini godi dobro in posledica tega je, da ima živinorejec od nje tudi dejansko korist v povečanih užitek. To se opaža posebno tam, kjer se krbi tudi za čistočo živine same. Sedaj smo večinoma že prenehali krmiti s krmili, ki provzročajo mehko blato, ki bolj nego navadno onesnaži hlev in živino. Tudi dela na polju in v gozdu so večinoma opravljena, torej lahko vsak živinorejec posveti malo več časa oskrbi svoje živine in pred vsem čistoči hleva. Nastane torej potreba čim najtemeljitejši očistiti hlev, dobro omesti stene in strop in jih po možnosti pobeliti. Hlevska tla je dodobra ostrgati vsega starega blata in po potrebi tudi izprati, s cementom zamazati vse razpoke in, ko so se osušila, nastlati jih s čisto steljo. Kar je v hlevu lesenega, izmijmo z vrelim kromom, ki smo mu dodali nekaj sode, ter pobelimo

IZ ST. JERNEJA NA DOLENJSKEM.

(Električna razsvetljava.)

St. Jernej napreduje. Kmalu dobimo električno razsvetljava. Ze za Božič bi bili lahko svetili, pa še ni turbine, ne vemo po čigavi krivdi. Rečeno je bilo, da je bila že 3. dec. odposlana iz Nemške Avstrije, pa še sedaj ni priromala do meje. Tudi v dvorano dobimo električno razsvetljava. Stala bo 10.000 Din. Ker pa je društvo revno, prosimo naše prijatelje skromne podpore. Vsak bo lahko nekaj malega zrtvoval, nam se bo pa le poznalo.

V zadnji številki Domoljubca smo brali pisma, ki jih piše Orlić staršem. Starši! Se enkrat jih preberite in dobro jih preštudirajte! Brez dvoma se boste odločili, da boste svoje otroke vpisali med Orliće. Le nič se ne izgovarajte, češ da tega ni treba, da je to samo novotarija. Starši! Vaši mladinci proti veliko nevarnosti! Mladine moramo rešiti. Rešili pa je bomo najlažje potim krščanskih organizacij — potim Orlovstva, Marijinega vrta in Marijinih družin.

z apnom. To namreč umori vse glivice plesnobe in bolezni. Posebno na jasli moramo paziti, kajti na njih se najprej naselijo škodljivi trosi. Tako čiščenje moramo temeljito izvesti, kajti s tem si ohranimo živino zdravo in zvišamo užitek, ki nam jih nudi. Vzporedno s čiščenjem hleva naj se izvede tudi čiščenje živine, ki vpliva ugodno ne samo na mlečnost krav, ampak tudi na hitrejše opitanje živali. Ker pozimi ne prezračujemo hlevov v taki meri kot poleti, moramo zaradi čistega zraka tembolj skrbeti za čistočo in snago hlevov in živine.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Naš dinar. Po izjavi finančnega ministra je skok dinarja v zadnjem času popolnoma naraven in je pričakovati, da se bo še bolj popravil ter v kratkem času dosegel na curiški borzi 8. Glavni vzroki utrditve dinarske valute ležijo v ugodnem poteku izvoza, dalje ker imamo dandanes že aktivno trgovinsko bilanco, uravnovesen državni proračun in ne tiskamo več papirnatega denarja. Za redni razvoj našega gospodarskega življenja bi bilo koristno, da se dinar le polagoma dviga, drugače nastanejo pretresljaji kakor je bil oni jeseni 1922.

g Vrednost denarja 23. t. m. Naš dinar je veljal v Curihu 7.70 centimov. Na domačih borzah so notirale tuje valute povprečno: 1 švic. frank Din 13—13.02; 1 franc. frank Din 3.62—3.63; 1 lira Din 2.88 do 2.90; 1 češka krona Din 2.02—2.04; 1 zlata marka Din 15.80—16; 1 dolar Din 67 do 67.50; 1 funt šterling Din 314—317; 1 romunski lej Din 0.335—0.337; 1 bolgarski lev Din 0.47. Za 1 dinar dobimo 1058—1062 avstrijskih ali 1090 madžarskih kron.

CENE.

g Zito. V zadnjem tednu je cena pšenici zopet poskočila za 10 para pri kg, čemur je sledilo tudi povišanje moke skoro na 7 Din v prodaji na debelo. Za nakup naše moke se zanima tudi inozemstvo kljub dvigu dinarja. Na novosadski blagovni borzi se je prodajala pšenica po 405—415 Din; oves po 285—300 Din; koroza po 180—185 Din; moka po Din 535 in otrobi po 178 Din.

g Ljubljanska blagovna borza. Pšenica domača Din 420, bačka Din 470; koroza nova Din 250; oves bački Din 365; laneno seme Din 700; otrobi pšenični feo gor. postaja Din 225; krompir beli Din 133—140; fižol ribničan feo. Postojna trans. Din 475; prepelničar isto Din 550; mandalon isto Din Din 450.

g Različne tržne cene na drobno. Krompir Din 1.75; jabolka sladka po 2 Din, kislja po 3 do 5 Din; jajca po Din 2—2.50 kom.; perutnina: kokoši po Din 25—60, race Din 50—75, purani Din 100—200 komad. — Seno po Din 87.50—100, slama za krmo Din 62.50—70, za steljo Din 50 za 100 kg.

g Sladkorne cene se ne zvišajo. Sladkorni kartel je pripravljal zvišanje cen slad-

korju za 0.25—0.50 Din pri kg, a radi sporov med posameznimi tvornicami je to namero opustil. Ti spori lahko povzročijo razpust kartela.

g Povišanje cen špirta. Hrvatsko časopisje poroča, da nameravajo tvorničarji špirta povišati cene špirtu, in sicer v kratkem. Obenem bodo spremenili dobavni pogoji v toliko, da se bo oddajal špirit všteti trošarino izključno le proti takojšnjemu plačilu. To je prva posledica ustanovitve kartela špiritovskih tvornic, o čemur smo že v zadnji številki poročali.

ZIVINA.

g Živinski sejem v Ljubljani 17. t. m. Ta sejem je bil slabo obiskan in prigon pičel, kupčija slaba in povpraševanje za blagom malenkostno. Zato so cene pri goveji živini zopet nekoliko padle. Prav živahno povpraševanje je bilo po teletih, ki so vsled tega tudi v ceni nekoliko poskočile. Cene prašičem pa so znatno padle zato, ker se ponuja veliko blaga, trg pa je itak prenapoljen. Zlasti zaklani prašiči so se slabo prodajali, ker je bilo preveč blaga na razpolago. Pričakovati je, da se bodo cene obdržale na sedanji višini. — Na sejm je bilo prignanih 241 konj, 53 volov, 48 krav, 4 teleta in 22 prašičev za rejo. Cene so bile: Voli prvovrstni za kg žive teže Din 13.50, druge vrste Din 12.50, voli za vprego Din 12, hrvatske buše Din 10—12, krave rejene Din 8—9, krave klobasarice Din 6—8, teleta debela težja Din 16.50—17.75, teleta lažja Din 16—17, prašiči za rejo Din 150—200 komad. Cena konj od 6—18.000 Din za par.

g Svinjski sejem v Mariboru 19. t. m. Dogaň: 75 prašičev in 1 koza. Cene so bile sledeče: prašički 7—9 tednov stari 150 do 225 Din, 3—4 mesce stari 300—400 Din, 5—7 mesecev 600—700 Din, 8—10 mesecev 750—875 Din, 1 leto 1200—1500 Din. Za 1 kg žive teže 15—17.50 Din; za 1 kg mrtve teže Din 18.75—22.50. Prodanih je bilo 74 komadov.

g Usnje in sirove kože. Vsled pomanjkanja blaga se cene za vse vrste usnja dvigajo. To se opaža povsod po srednji Evropi. Pri nas notirajo cene za kože do 30 kg 20.50 Din, čez 30 kg 23—25 Din, telečje 32—33 Din, svinjina 10—13 Din. Izpremema cen je pričakovati v januarju prihodnjega leta, ko se pokaže izgled na za spomladansko sezono.

DAVKI IN NAREDBE.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrtletju 1925.

g Vložitev napovedi. a) Za dohodnino. Rok za vložitev napovedi za leto 1925. poteče koncem meseca januarja 1925. Do tega roka mora vsakdo vložiti napoved iz lastnega nagiba brez posebnega poziva, da se ogne zamudnim posledicam § 205 zakona o zasebnih davkih.

Tiskovine za to napoved se dobe pri davčnih oblastvih in davčnih uradih.

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Napoved je po tarifni postavki 231 zakona o taksah in pristojbinah zavezane taksi po 5 Din, ki se pilepi na napoved.

Komur je nemogoče vložiti napoved v določenem roku, naj s primerno utemeljitvijo pravočasno prosi za podaljšanje roka.

g) Dospelost direktnih davkov. Dne 1. februarja 1925 dospejo v plačilo direktni davki za I. četrtletje 1925. Davčni uradi so upravičeni jih prisilno izterjavati, če se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti in zaračunati poleg 8% nih zamudnih obresti še za opomin 4% terjane zaostanka.

g) Dospelost nekaterih perijodičnih taks. V prvem četrtletju prihodnjega leta zapadejo plačila raznih taks, ki jih morajo deloma plačati tudi kmetovalci, obrtniki, trgovci, gostilničarji in drugi po deželi. Vsled tega je potrebno, da se nanje opozarja.

a) **Dopolnilno prenosno takso** do višine 500 Din je plačati celotno do 31. januarja 1925. Če preseza taksa 500 Din, potem je v istem roku poravnati prvi četrtletni obrok za 1925. Zamudnik plača 8 odstot. zamudne obresti in dvakratno takso kot kazen.

b) **Točarinsko takso** (za pravico, da se točijo pijače) za prvo polletje 1925 je plačati do 31. januarja 1925. Zakasnitev plačila se kaznuje s trikratno redno takso. — Pravico za točenje pijač morajo oni, ki zaradi občutnosti te takse od 1925. leta dalje ne nameravajo več točiti pijač, odjaviti še tekom I. 1924 pri finančni kontroli ali pri finančnem okrajnem ravnanstvu.

c) **Takso za vozila** (automobile, fijačerske in polfijačerske vozove) je plačati v Ljubljani in v Mariboru do konca meseca februarja, v drugih krajih pa do konca januarja 1925 in sicer se zamudniku naloži kazen v izmeri trikratne redne takse.

Ako piješ »BUDDHA« čaj,
vživaš že na zemlji raj!

Papirnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani — r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg župne cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠIČEVI cesti poleg hotela »UNION«. — Hranilne vloge se obrestujejo

najboljše

z ozirom na višino zneska in odlovedni čas

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavbe delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. — Vrhutega je niena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah. 5881

Gročni prstani

14 kar. zlato
6 kar. zlato
amerik. dublé

vedno v zalogi

F. ČUDEN

Ljubljana, Presernova 1
Selenburgova 7

GOSPODINJA

BOŽICNE MISLI.

Sedme božične praznike obhajaš, ljuba slovenska gospodinja, po veliki in krvavi svetovni vojni v novi domovini. Kakšne misli te obhajajo v teh svetih dneh?

Gotovo se v prvi vrsti z vso dušo in z vsem srcem poglabljaš v čudežne skrivnosti tiste svete noči, ki nam je dala Odrašenika Jezuščka-Boga. In prav imaš in prav posebno zato, ker je v tej sv. noči posebno sodelovala žena, mati, nebeška gospodinja, Marija, ki ti je vzor v vseh časih in ob vseh priložnostih. Le pojdi se učiti v borni hlevček in le dobro poglej: kaj, kako in zakaj dela Marija! To ti bo v bodrilo in oporo v težkih dneh in tudi zagotovilo, da se za težavami in križi prav gotovo tudi pokaže žarek veselja.

Gotovo pa se ti misli tudi ustavijo ob strašnih četverih božičih v svetovni vojni, ko si s strahom in trepetom pričakovala poročil od svojih dragih z bojnega polja, ko si za to praziko miru in družinskega veselja kropila in kadila sama po hiši, sama klečala pred jasicami, ko si morebiti ravno za te lepe praznike prejela žalostno novico, tako žalostno, di si mislila: ne bom je prenesla. In vendar ti je blaženi božični zvon vlijl tolažbe v srce... In tako dalje pregledava še lahko mnoge grozote vojnih božičev, katere tako radi pregrnemo s prtom pozabe.

Res je tudi dobro, da skušamo pozabiti strašno in hudo, kar je bilo in skrbimo, da se božični prazniki v naši novi domovini zepet praznujejo po starih čistiljivih navadah. Pri tem pa je odločeno tebi, ljuba gospodinja, najvažnejše mesto. Ne mislim te poučevati za to delo, saj to vse prav dobro sama znaš in veš. Postavi se v duhu nazaj v svoja otroška leta, ko si obhajala te praznike še ob materini strani in začutila in zaslutila boš vse svoje dolžnosti kot žena, mati in gospodinja. Iz njih pa ti bodo izrastle tudi vse pravice, ki ti kot taki pritičejo.

Jaslice so najprimernejši kraj za premišljevanje o preteklosti in ob njih zrasto tudi najboljše sklepe za prihodnost, ki bo srečna, vesela in zadovoljna, če ostane središče družinskega življenja Bog.

KAKO SE JE OBNAŠATI OB POŽARU.

1. Ako nastane ogenj, skušaj ostati kolikormoč mirna in preudarna, ker z razburjenjem se nevarnost še poveča.

2. Pokliči in zbudi sosedo, ako je nevarnost večja, da pomagajo tebi in varujejo svoj dom.

3. Če se je prevrnila svetilka in zdaj gori vse skupaj, ne gasi z vodo, nego posuj s peskom ali pepelom, ki udušita ogenj. Če poliješ z vodo, špricne goreči petrolej na vse strani in nevarnost še poveča.

4. Goreč špirit pogasi na isti način!

5. Ako ti začne goreti mast v ponvi, pokrij trdno s pokrovko, da se plamen zduši; če to ne pomaga, uduši ga s pepe-

lom. Voda za to ni porabna, kakor tudi ne pri gorečem olju.

6. Ako se je komu vnela obleka, naj se vrže na tla in valja. Nikoli pa naj ne teče po vodo, ker za to ni časa in se s tekanjem povzroča veter, ki ogenj še pospešuje. Ako so ljudje zraven, naj gorečega človeka pokrijejo s koci, plahkami prav trdo, da se ogenj uduši.

7. Če je videti, da ognja ne bo mogoče pogasiti, je treba pač rešiti, kar se največ da. Najprej je treba znositi na varno otroke, bolnike in starčke, potem pa najdragocenejše stvari, denar, listine itd. Vse to pa je treba storiti z mirno naglico, da rešujoči reši tudi še sebe.

8. Ako nastane požar v kaki drugi hiši, je treba takoj hiteti pomagat, kakor to zahteva ljubezen do bližnjega.

RAVNANJE S PETROLEJKAMI.

Vse svetilke iz hiše in gospodarskih poslopij naj imajo svoje skupno določeno mesto, kjer stoje čez dan. Nikoli jih ne smemo postavljati tja, kjer bi prišle v stik z jestvinami, ker bi se te navzele petrolejskega duha. Vsako jutro pri pospravljanju je treba imeti tudi določen čas za snaženje svetilk in dolivanje petroleja. Velika zaničnost je pri hiši, kjer šele zvečer, ko je treba svetilko prižgati, tekajo za primerno cunjo, za škarjami in drugim, in če vsega tega ni hitro pri roki, prižgo kar okajeno in temno svetilko, ki potem slabo svetli, kadi, smrdi in kviri zrak.

Za snaženje petrolejk je treba imeti na določenem kraju, najbolje v zabojčku ali škatlji vso potrebno pripravo: snažno cunjo za brisanje cilindra in gladko palčico za snaženje zgornjega notranjega dela cilindra, ki ga ne dosežemo več z roko, nekoliko slabšo cunjo za brisanje rešetke in svetilke in sukneno krpico za snaženje stenja. Pri snaženju cilindra je treba lahkih in previdnih rok, zlasti kadar si pomagamo s palčico; obrisati je treba cilinder znotraj in zunaj tako dobro, da nima nobenega madeža in je čisto prozoren. Rešetko je treba osnažiti vseh saj in drobnih črnih smeti, da lahko med palčicami prihaja zrak do plamena, ki potem gori svetlo. Pri dolivanju petroleja je treba paziti, da ne polijemo po svetilki in stojalu, kar bi povzročalo neprijeten smrad in mastne madeže, kjer bi svetilka stala, ker se maščoba petroleja zelo težko čisto obriše. Ne smemo tudi doliti čisto do vrha, ker povzame nekaj prostora še stenja, ko privijemo rešetko k svetilki in bi petrolej pljusknll čez. Stenja privijemo ravno toliko, da je zogljeneli del čez ploščato cevko, potem podrgnemo s sukneno krpico, da odstranimo, kar je morda kaj odpadlo in skrbno zravnamo vse nitke, ki mole iz stenja, ker bi drugače plamen ne bil raven, bi kadil in povzročil, da cilinder počí.

Zelo potrebno je, da svetilko večkrat na leto umijemo s slano vodo, ker se na dnu navadno nabere razne umazanije. Tu

di stenj je treba oprati v slani vodi, da ostane mehek in luknjičav. Seveda pa je treba svetilko in stenj dobro posušiti pred vzpetno porabo.

Skrbno je treba paziti, da petrolejka ne eksplodira. Zato mora imeti svetilka široko in težko stojalo, da se ne zvrne. Cylinder in rešetka morata biti primerna, da ne pride zrak od strani od plamena, ki se potem obrne navzdol in užge petrolej. Nikoli se ne sme prilivati petrolej v gorečo svetilko.

KURJEREJA.

H kurjereji spadajo tudi gosi, race, purani, golobi in pavi.

Mlade race zelo veliko požro, zato pa tudi hitro rastejo. Spomladi začno nesti in znesejo 80—110 jajc zelenkaste barve. Race so zelo trdne živali in njih meso je zelo okusno. Ker hitro zrastejo, se jih splača rediti. Pravi tako gosi.

Purani. Pri nas se purjereja še prav malo goji in upošteva. Purja pečenka zavzema prvo mesto med perutnino. Mladici so zelo nežni in občutljivi, zato je njih vzreja precej težavna. Prve dni je gorkota glavni pogoj za vzrejo živalic. Prehlajenje, ki jim preti po mokroti, mrzlem zraku, rosi, jim zelo škoduje in jih vsled tega prav veliko pogine. A s skrbno gojitvijo pa si gospodinja pridobi znatnega dobička s purjerejo. Opitana kura tehta 10—15 kg. Stane pa celo premoženje.

Golobov je več vrst. Posebno znameniti so: rimljan, maltez in golob pismo-noša. Golob je tat in se preživi, četudi mu ne nastiljamo živeža. Mladi golobje imajo zelo dobro meso. Njih gojitev ni težavna, ker spada med zračne ptice in si za vse sam preskrbi.

Fave rede in goje po večjih posestvih z velikimi dvorišči, da jim s svojo lepoto in ponosno hojo krase dvorišča. Meso in jajca niso užitna.

IZOBRAZBI

„Domoljubove podobe“.

To bo v novem letu velika novost in največji napredek za Domoljuba, odkar izhaja. »Domoljubove podobe«, tako se bo imenovala mesečna priloga Domoljuba, ki bo izhajala na štirih straneh ter prinašala same lepo s posebnim tiskom (na kamen) izdelane podobe iz domačega in tujega sveta. Seveda, če se bo oglasilo dovolj novih naročnikov, zakaj ta priloga na štirih straneh bo stala upravo več kot cela številka Domoljuba na 16 straneh.

Zato opozarjamo svoje naročnike in prijatelje: nabirajte novih naročnikov. Cena se kljub zvišanemu stroškom ni zvišala. Stane 38 Din za celo leto.

Prva številka Domoljubovih podob izide prvi teden po Novem letu.

Koledniki.

Leta 1925. bo dvestoletnica, odkar je iz Augsburga prišla med Slovence »Nova kranjska pratka za leto 1726«, prva, kar jih je bilo natisnjenih. Razen sv. pisma nismo imeli Slovencev tedaj še svoje besede v bukvah in celo stoletje je moralo pretiči, da je dne 4. januarja 1797 izdal Vodnik prvi slovenski časopis »Lublanske novice«. Kakor sanje se nam zde tisti časi, ko so ljudje v srenjah in na preji brač knjige, napisane samo v srcih in dušah od rodu do rodu — le od ust do ust, ko je bil edini časopis popotnik in berač, ki sta hodila od sela do sela in trosila novice med ljudstvo, ki ga ob božičnih praznikih ni zagnila povodenj papirja, marveč so koledniki hodili od hiše do hiše, peli stare in nove pesmi, voščili resno ali burkasto novo leto, preročovali vojne, huda leta, sušo in moč. Kakor sanje! Nič več ni kolednikov, kakor otročaji morda še prenašajo pisano zvezdo in kot reven odmev davnih dni obujajo v nas davne spomine. Sanje! Namesto kolednikov pa nas zagrinja danes časopisje, ki trka na naša vrata, prihaja čisto veliko bolj vsiljivo v hiše kot nekdanji berač in popotnik in bolj nadležno kakor ona dva berača — pa ne za šalo in kašo — za dinarje. Uboгих dvesto let samo in vendar, če bi vstali pradedje iz grobov, bi se nč več ne spoznali v tem papirnem kriku in šundru raznih modernih kolednikov, ki kriče, da jim pohaja sapa — ne, pohaja jim papir in črnilo — in sipljejo buhaško svoj modrost med narod. To niso več sanje, to je grenka resnica, ki gotovo ni tako pesniška in šegava, kot so bili dovtipi kolednikov.

Kaj hočemo. Tako je. In človek mora računati s tem, kar je, ne pa s tem, kar bi bilo lepše in bolj po okusa tega in onega. Kaj nam je torej storiti? Ali naj vse te moderne kolednike naženemo z burkljami? — Ne smemo jih, vsaj vseh ne. Tisti koled-

nik, ki prihaja k vam zato, da bi smešil to, kar je bilo sveto že davnim pradedom, našo vero in materni jezik, naj se odpravi od hiše s prazno malho. Druge pa sprejmite in jim odpri vrata vsake hiše, kar se le da gostoljubno.

Najprvo nastane vprašanje, ali mora res dandanes vsak brati? Ali so novine in knjige potrebne?

Nato odgovarjamo: Nobena reč na svetu ni tako draga kakor neumnost in prav vsakemu se zameriš, če mu očitaš, da je neumen in da nič ne ve. Današnji čus pa je tak, da res vsak zasluži očitek nevedneža, če redno ne bere.

Poglejmo v politiko! V starih časih ni imel navaden človek nobene besede v politiki. Kar so sklenili in ukazali cesarji in kralji, kvečjemu še grofje, to je veljalo. Danes ni tako. Vsak delavec, kmet, duinar — vsak ima besedo v občini in v državi. Njegova kroglica tehta in zaleže pri volitvah prav toliko, kakor kroglica velikega kaša in ministra. Volitve so pa tista vojska, ki določa, kakšne bodo postave, ali v škodo veri in materinemu jeziku, v škodo delavcu, kmetu, ali pa na korist bogatašem in kapitalistom. Kako boš pa pametno streljal, če ne veš in ne vidiš cilja? Kako boš pametno in previdno volil, če ne veš, kam bi s kroglico? Tega pa ne boš nikdar vedel, če ne boš imel svojega časopisa, ki te dan na dan, ali vsaj vsak teden poučuje, kako je v državi, kaka je škoda, kaka tvoja korist. Če nimaš stalno naročenega časopisa tistih načel, katera veruješ, po katerih so živeli tvoji predniki in živetih hočeš tudi ti, boš kar naenkrat ves zbežan. Razn koledniki te bodo pregovarjali in te vlekli na vse plati, da ne boš ne krop in ne voda, sedaj na desni, sedaj na levi, nazadnje pa kar na prodaj za sladko, zlagano besedo, če ne celo za frakelj. Taki ljudje, možje in fantje, ki v teh viharjih časih prekomatavajo politično sem in tja, delajo to samo zavoljo tega, ker niso politično izobraženi: ne gredo na shode, ne v društva in ne bero stalno časopisov, h katerim spadajo po veri in narodnosti. Naj le imajo svobodomiselci in tisti, ki prodajajo svoj jezik, svoje novine — pa naj jih sami plačujejo in bero. Kdor naroča in s tem podpira časnikarje veri in slovenstvu sovražne, tisti koplje sam sebi in svojemu narodu grob. Zato pa v vsako hišo vsaj Domoljub, če že ni mogoče imeti obširnejših naših dnevnikov.

Nikakor pa ni zadosti, če imaš samo političen časopis. Treba ti je tudi knjig za razvedrilo in za pouk. Dnevnik ali tednik stanje, novice, kak prirodnih nauk, potem ga pa odložiš za vedno. S knjigo ni tako. Ga pa odložiš za vedno. S knjigo ni tako. Knjiga ostane, treba jo je večkrat pogledati, dobro jo moraš poznati, da jo moreš koristno rabiti. Knjigo shrani, zbiraš jih vsaka hiša v knjižnico, da jih bero otroci, prijatelji. Najceneje dobiš sedaj vsako leto knjige od Družbe sv. Mohorja na Prevaljah. Za 20 Din kar 4 knjige! Vsaka hiša

Širska posojilnica L.L.L.L.

Ljubljana, Kralja Petra trg 5
Obrestuje hranilne vloge 8-12%

Verje in sistne vloge po dogovoru najpogodnejše
Jamstvo za vloge znata čez Din 1,000.000.—
Popoln ma varno in sloven cenar!

Da sem kot rožica, lilija,
da vedno se smejem vesela,
to je zasluga najboljšega,
slovečega mila —

„Gazela“

ah imej. Vedno so tako odbrane, da ena prinaša kaj verskega, ena poučno, strokovno berilo, drugi dve pa služita zabavi. Toda te knjige pridejo vsako leto enkrat, za božič. To je bilo nekdanj za kmečko hišo dovolj. Danes so drugi časi. Zato je treba več brati, več se učiti, več poštene zabave iskati. Zato pa je sedaj na razpolago družinski list Mladika, ki izhaja vsak mesec in prinaša obilno zabavnega in poučnega berila. V njem imaš dolge in kratke povesti, v njem najdeš nasvete, kako si ohraniti zdravje, kako ravnati z vrtom, kaj je z otroci storiti, da bodo lepo vzgojeni, kuharske nasvete, nove iznajdbe, zabavne uganke in celo risbe, kako se krojijo obleke, kako šivajo predpasniki, srajce itd. Da, še uganke so notri. Sično obsežen list je to, da imaš koncem leta veliko, debelo knjigo zabave in pouka s premnogimi slikami za ubogih 84 Din, s krojno prilogo, posebno za za vsako gospodinjstvo pa 100 D. Če še nimaš Mladike, piši dopisnico in za piši nanjo svoj natančen naslov ter jo pošlji: Mladika, Prevalje.

Razen teh listov, ki naj bi jih imela res vsaka hiša, imamo še glasila organizacij. Organizacije so tista veriga, tisti zid, ki ga nobena bomba ne razbije. Vsaka družba ima toliko moči, v kolikor vkup drži, v kolikor je organizirana. Zato so ta majhna glasila za posamezne člane organizacij, naj so zadruga ali Orli ali prosvete tisti lim, ki vari in veže ta obroč, da je trden.

Ali sedaj pride druga reč: Vi porečete: Vse to je lepo in res. Toda denar — denar! Mi nimamo, povsod je pomanjko-vec! Kako bomo vse to naročali in plačevali!

Res je: V trdih pesteh smo. Huda je za dinarje. Toda resnica pa je ta, da si vsak sam prihrani, kdor narača knjige in časopise. Zakaj? Pomislite, koliko denarja se potrosi za prazno posedanje po krčmah! Koliko se ga zafrčeka za ničvredne reči. Če imaš knjige in bereš, ne pohajaš iz dolgega časa po krčmah in si prištediš lahko desetkrat naročnino, ne enkrat. Če se podučuješ, boš vedel, kaj je treba pri živini, če zbolí, kaj v sadovnjaku, umel boš elektriko in sto drugih reči. Koliko zgub si boš prihranil — zraven boš pa imel zabavo in brihtno glavo.

Za konec pa povemo še to: Kar na prvi mah pa ne dobiš veselja do knjige. Moraš se z resno voljo poprijeti, da enkrat začneš brati. Potem pa bo hrepenenje in zadovoljnost rasla od dne do dne in še mar ti ne bo praznih čenč in opravljanja in kvant po puhlih družbah. Če eno zimo pridno bereš, pa potem spet zaideš v družbo, ki nič ne bere, boš naenkrat ves začuden spoznal, češ, kako so ti ljudje neumni. Saj nič ne vedo. Vedno eno in isto gonijo in prazne reči prežvekovajo. Poskusi — in prepričaj se! Naroči se! Videl boš, da ni nobena reč bolj poceni kot izobrazba, ki ti jo nudi dobra knjiga in časopis.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

„Orličevo“ pismo staršem

V.

Dragi starši!

Božični prazniki so tu. Vsi smo jih veselili, veliki in majhni. In bolj ko ima kdo v svojih prsih otroško srce, bolj je vesel božičnih praznikov in več sreče mu prinesejo. Zato ni čudno, da je Vaša deca in tudi že doraščajoča mladina tako vesela teh praznikov.

Božji Zveličar je nekoč dejal: Pustite, da mali k meni pridejo! Še vedno ponavlja Učenik te besede in obnavlja staro vabilo. Toda zdi se, da nikoli ni Zveličarjevo vabilo bolj iskreno in nikoli ne najde toliko odziva v otroških srcih kot ravno v svetih božičnih dneh. Kdo bi hotel ljubi mladini zabraniti pot k Njemu, ki je otroški Prijatelj in Ljubitelj njihovih nedolžnih src...?

Dragi starši, ali ni žalostno, da se je tik pred lepimi božičnimi prazniki po naših šolah očitno in uradno bral učencem in učenkam poziv ministrstva prosvete, ki vabi učiteljstvo in šolarje k pristopu v sokolsko organizacijo, češ, da je viteška organizacija in ne vem kaj vse je bilo o njej rečeno? Ali ni to žalostno in vse obsodbe vredno?

Morda ne razumete precej, kaj to pomeni, toda razumeli boste, če preberete moje pismo do konca.

Premalo sem rekel. To ni samo žalostno, to je škandal prve vrste, da si gospoda v katoliških šolah kaj takega dovoli. Ni še dolgo, ko je celokupni jugoslovanski episkopat (vsi škofje) izdal pastirski list, v katerem je bilo vsem katoličanom s prižnice v cerkvi povedano, da je sokolska organizacija protikatoliška. Predrznost je, ki ji ni para, da pošilja danes višja šolska oblast v šolo pozive, naj katoliška mladina pristopa v sokolsko »viteško« organizacijo! To je udarec s pestjo v obraz katoliški vzgoji katoliške šolske mladine!

Dragi starši, bodite pozorni, da Vam šola, kateri zaupate svoj najdražji zaklad, svoje od Boga Vam podarjene otroke, da Vam šola Vaših otrok ne pokvari in ne zapelje! Ta način šolske vzgoje moramo imenovati s pravim imenom: to je in ostane zapeljivanje katoliške šolske mladine!

Naj je tudi magari res, da mladino pri Sokolih nauče spretno telovaditi, da jo nauče ponosno stopati in ne vem kakšnih zunanjih vrlin še — toda vprašam Vas, starši, kot je vprašal Kristus nekoč: Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?

Katoliški kristjan mora v verskih rečeh uborati svoje škofo. Ubogati tudi takrat, kadar svare in opozarjajo na nevarnost, ki preti dušam. Če so torej katoliški jugoslovanski škofje v pastirskem listu svarili pred sokolstvom, mora vsak katolik vedeti, koliko je ura bila! Zlasti morajo to vedeti vsi katoliški starši, vzgojitelji, učitelji, nadzorniki. In če vsi drugi tega ne vedo, morate vedeti vsaj Vi — katoliški starši! Od Vas se bo tirjal odgovor za vzgojotok, strog odgovor!

Ali pa so škofje vedeli, kaj pišejo in zakaj? Le predobro so vedeli! Saj sokolstvo ne opusti nobene prilike, da se ne bi

v javnosti razkrinkalo za protikatoliško organizacijo. Cujmo!

Naši Sokoli vedno poudarjajo, da so isto kot češki Sokol, od katerega imajo ime in načela. Oče češkega sokolstva je znani Tyrš. Kakšno je razmerje češkega sokolstva, oziroma Tyršovega vzgojnega sistema napram katoliški cerkvi, se je z vso jasnostjo pokazalo na prvem vsesokolskem zletu po vojski v Pragi. Vse tribune in stebri na sokolskem telovadišču so bile preplepljene z lepaki: »Proč od Rima! Kdor je Sokol, ni katolik! Kdor katolik, ni Sokol.« — V listu »Novi rod« je v številki od 1. marca 1920 zapisal neki Sokol te besede: Jasno je, da noben Sokol ne more biti rimski vernik... Sokolstvo in katoličanstvo se izključujeta... Enkrat in za vselej in enkrat in za vse Sokole: Mi smo v boju ne samo proti Orlom, ampak proti papežu, kardinalom in vsem nenarodnim duhovnikom!

Dragi starši, ali ni po vsem tem popolnoma jasno, da tista gospoda, ki pošilja uradno v šolo vabilo za pristop k Sokolom, hoče Vaše šolarje odtrgati iz naročja katoliške cerkve? Ne dajte se varati, pazite na svoje otroke, da ne bodo padli v roke zapeljivcem. Skrbite, da bodo Vaši mali imeli naročene res le v katoliškem duhu pisane časopise, da jih bodo redno brali, namreč »Angelček« in »Orlič«. Če še niste, naročite ta dva lepa mladinska lista vsaj za novo leto. »Orlič« se naroča po dopisnici pri upravi, Ljudski dom, Ljubljana. Starši, ravnajte se po svojih nasvetih, da boste imeli s svojimi otroci vred prav vesele božične praznike letos in vsako leto, kar Vam iz vsega srca voščil Vaš »Orlič«.

Bog živi!

NAŠIM RODBINAM priporočamo našo domačo Kolinsko cikorijo, izvrstni pridatek za kavo.

KORUZA zdravo, novo blago, se zopet DOBI v vsaki množini pri **FRAN POGAČNIK — LJUBLJANA, Dunajska cesta Stev. 36. 7761**

Reja **KRAV** se izplača le, če so

dobre mlekarice

Vsestranske skušnje pa so pokazale, da so najboljše mlekarice tiste, ki jim redno polagaš

lanene tropine,

ki so priznane najbolj redilno in zato najcenejše krmilo za živino in prašiče. Prvovrstne, kemično preizkušene lanene tropine dobiš najceneje naravnost iz tovarne

Zabret in Ko, Britof pri Kranju.

Oddajajo se v vrečah po 50 kg.

Priporoča se trrdka

R. MIKLAUC, Ljubljana

Lingarjeva ul. - Medena ul. - Pred Skofljo

pri nakupu

sušenega in modnega b'aga za moške obleke.

Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo.

LISTEK

Zarko Vsevid:

Prvo srečanje z Radičem.

Brez dvoma bo zanimalo našo kmetiško javnost, kdo in kakšen je Stjepan Radič, predsednik Hrvaške seljaške republikanske stranke v svojem privatnem življenju. Zato naj mi bo dovoljeno, da na kratko spregovorim o utisih, ki jih je napravilo name prvo srečanje s tem človekom, ki je s svojo demagogijo in političnimi puštolovščinami zapeljal malone ves hrvaški kmetiški narod ter ga vrgel v naročje vele-srbskih tatov in njih pomagačev. Radič oznanja republiko, o kateri sam izjavlja, da je lahko tudi monarhija, a Hrvatje mu verjamejo, da bo republika dežela, kjer se bo sta cedila med in mleko, kjer ne bo treba nič delati, nobenih davkov plačevati, ne služiti pri vojaki, skratka, Radičeva republika bo ustvarila ljudem raj na zemlji.

In da menda vedarje ne bo kdo mislil, da bo vse res tako, kot obljublja gospod Radič in njegovi hrvaški agenti tudi na Slovenskem, si oglejmo zanimivo osebnost tega »dobrotnika« ljudstva!

Bilo je leta 1921. Meglene januarsko popoldne je dremalo nad Zagrebom in ulice so bile skoro prazne. Vse, kar ni bilo zaposleno po uradih, tovarnah in drugih podjetjih, je hitelo v toplo zatišje kavaren, kjer je vrvelo ob malih mamornatih mizicah živahno življenje.

Sedel sem v »Veliki kavani« in se ukvarjal z neko francosko revijo. Nisem dolgo čital, ko je vzbudila mojo pozornost glasna debata, ki jo je imela pri nasprotni mizi skupina kakih 6 gospodov, med katerimi sem opazil svojega znanca dr. Maček. Uprl sem vanj pogled, čakajoč, da se okrene in me opazi. Kmalu sva se srečala z očmi in se pozdravila. Mignil sem mu, da bi rad govoril z njim. Nisem čakal dolgo. Dr. Maček se je oprostil pri svoji družbi in prisedel k meni.

»Precej glasni ste pri vaši mizi,« sem šaljivo opomnil.

»Tako je vedno, kadar debatiramo o Radiču,« je smeje odvrnil doktor.

»Toliko se govori in piše o tem Radiču, da bi ga prav rad osebno poznal,« sem dejal nato.

»O, če nimate druge želje, Vam prav lahko pomagam.« Dr. Maček je pogledal na uro. Bilo je okoli štirih. »Veste kaj,« je naglo nadaljeval, »baš sem namenjen, da grem k njemu. Sedaj bo v tiskarni »Mer-kur«, kjer se tiska »Slobodni dom« (Radičeva glasilo, op. pis.). Lahko greste z menoj, če imate čas in Vas bom seznanil z njim.«

»Zelo hvaležen Vam bom, gospod doktor, prav rad.«

Plačala sva vsak svojo kavo in zapustila kavarno. Napotila sva se po Plici navzgor in govorila o vsakdanjih stvareh. Nenadoma me dr. Maček rahlo dregne:

»Evo ga, prihaja nama nasproti.« Po sredi ulice je prihajal Stjepan Radič. Oble-

žen je bil v dolgo, kožuhovinasto suknjo, ki mu je segala skoro do peta, a na glavi je imel visoko, črno, kosmato kučmo. Iz divje poraščenega obraza je gledal nekoliko zardel, precej debel nos, a dvoje drobnih, mežikajočih oči je na prvi pogled delalo utis dobrosrčnosti, pomešane s precejšnjo množino pretkanosti. Neurejena kratka brada, ki je bila mestoma pretkana s sivimi dlakami, je pričala, da predsednik Radič ne da veliko na takezvano telesno kulturo.

Opazil naju je šele tedaj, ko ga je dr. Maček nagovoril. Prepričan sem bil, da bi bil šel sicer kar mimo naju, ker je zelo kratkoviden.

Ko me je dr. Maček predstavil in omenil, da sem jurist, mi je Radič vidno vzradoščen siresel roko, katere kar ni hotel izpustiti, da mi je postalo skoro neugodno.

»Pozdravljeni, pozdravljeni,« je hitel s hripavim, prehlajenim glasom. »Tedaj sva kolega, tovariša, tudi jaz sem študiral pravo, no, potem sem študiral še druge stvari, veliko sem se učil. Toda pustimo to. Vi ste Slovenec. Tudi jaz govorim slovensko, saj hrvaško in slovensko se pravzaprav ne razlikuje veliko. Poleg tega znam češko, francosko, angleško, italijansko; ali tudi Vi govorite katerega od teh jezikov?«

»Nekatere že, a vseh ne,« sem skromno odgovoril.

»Kako pa kaj s politiko. Slovenci ste pametni, nadarjeni ljudje. Ali se pečate s politiko?«

»Jaz za svojo osebo bolj malo, le toliko, v kolikor me zanima.«

»No, gospoda dr. Korošca poznate, gotovo ga poznate. Zelo učen gospod je to, a prefrigan. Jaz ga cenim, spoštujem ga, a rad ga nimam. (Najbrže zato, ker se ne da upreči v njegov hrvaški voz, kot bi rad g. Prepeluh, in ne more razumeti njegove kolebaste politike, ki je danes republikanska, jutri pa monarhistična. Op. ur.) On pozna mene, dobro me pozna. A pustimo to! Da, in še eden je, gospod Anton Kristan, socijaldemokrat. Tudi z njim sem znan. Pameten mož je on in se da govoriti z njim. Ni tako trmast kot gospod Korošec.«

Morda bi bil Radič še naprej razvijal svoje mnenje o naših politikih, da ga ni dr. Maček opozoril, da smo prispeli pred kavarno »Klub«.

»Stopimo na kozarec vina,« je povabil Radič.

Vstopili smo. Jedva se je Radič, ki je šel naprej, pojavil v kavarni, že so se začeli od nekaterih omizij klicati:

»Zdravo, predsedniče!«

Radič je prijazno odzdravljajal na vse strani, a pri neki večji družbi je postal. Z doktorjem sva krenila v sosednjo sobo in naročila kavo. Kmalu nama je sledil Radič, a za njim natakars s steklenico vina.

»Naročila sva kavo,« je opomnil doktor.

»Nesite kavo nazaj, pili bomo vino,« je ukazal Radič dolgemu natakarsju.

Dr. Maček mi je pomežiknil in se smehljal.

Pili smo vino, ki je šlo predsedniku Radiču očividno zelo dobro v slast, zakaj preden sva izpraznila z doktorjem prva dva kozarca, je Radič že naročil drugo steklenico.

Med tem je govoril predsednik, kako namerava razširiti svoj politični delokrog tudi na Slovenijo in sicer najpoprej na obmejne kraje na Štajerskem. (Takrat menda še ni mislil na Prepeluha. Op. ur.) Skušal me je pregovoriti, naj bi napisal za njegov »Slobodni dom« slovenski članek, ki naj bi pobudil agitacijo za Radiča med slovenskim kmetiškim ljudstvom. Moral sem to pač odkloniti, zakaj zdelo se mi je, da Radičeva pšenica med »pametnimi« Slovenci, kot nas je sam označil, ne bi šla prav preveč v klasje.

Slednjič mi je vsilil cel zavoj »Slobodnih domov«, češ, naj jih ponesem seboj v Ljubljano, a tu naj jih razpošljem po deželi. Zavoj pa sem »pozabil« pod stopnicami »Grand hotela«, kjer jih je morda našel naslednje jutro vratar. Kaj je ukrenil z njim, mi ni sporočil.

Tisti večer je bila napovedana v hotelu »Janjec« seljaška prireditve. Rečeno je bilo, da bodo prišli udeleženci iz bližnjih okoliških vasi v narodnih nošah. Radič sam me je na to opozoril in me prosil, naj ga zanesljivo počakam tam ob 8. Slednjič sem obljubil, da pridem. Radič in doktor sta odšla domov k večerji, a jaz v hotel.

Točno ob dogovorjenem času sem bil pri »Janjetu« in ko je bila ura devet, Radiča še od nikoder. Morda ga sploh ne bo, sem pomislil.

Prosil sem nekega natakarsja, naj mi pokaže, kje imajo telefon. Poklical sem Radičeve stanovanje.

»Ali je gospod predsednik doma?«

»En trenutek,« se je oglasil ženski glas. Med tem sem čul po telefonu glasno govorjenje moških, izmed katerih sem točno razločil Radičev glas.

Minuto pozneje mi je oni ženski glas javil, da je moral gospod Radič nemudoma odpotovati v Belgrad, kamor je bil brzojavno pozvan.

Zahvalil sem se in se čudil toliki nezmožnosti nekronanega hrvaškega kralja.

Pozneje sem ob neki priliki čul, da Radiča zato ni bilo na prireditvi, ker se je zbal pokvarjenih jajc, ki so mu jih pripravili njegovi nasprotniki. No, zato jih je mesec dni pozneje dobil v Rogatcu, kjer je hotel govoriti...

Mlinarja dobrega, sprejemem takoj, event. oddam mlin v najem. - Mlin Sindenc 1, pošta Dob pri Domžalah. 8058

Tvrka F. Fajdiga sin

mizarstvo in založništvo

Priporoča omare z ladelci in tudi visoke iz mehkega in trdega lesa, postelje, mordrece, žimnice, žičnike, stole, mize, sploh vse hišno opravo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17
oo najnižjih cenah.

Sovraštvo in ljubezen.

(Dalje.)

Turobna, siva svetloba je ležala v sobi na Bukovju — Henrik Naglič je bil sam. Dolgo je hodil gori in doli; sedaj pa se je naslonil na peč in gledal ven v megleni dan.

Strahoten je bil videti mladi bukovski kmet v negotovi svetlobi pustega novembra dne. Oči je imel globoko udrte in svetlikajoče se od vročine, lica so bila brezbarvna, vela, vse telo je bilo utrjeno in zaspano.

To je povzročila velika boleost čez dan in dolgo bdenje ponoči. To je povzročila samota, to je povzročilo, ker je postal Henrik Naglič šele v teh dneh popoln brezdomovinec.

Lena je odšla.

Poizkusil je še enkrat, da bi se pobotal z njo in ji vse razložiti. Bilo je brez uspeha. Samo nanovo sta se oba razjezila, in prepad med njima se je še povečal.

Tako je odšla od doma. Trdno in odločno je stopila na voz, ne da bi se še enkrat ozrla.

Tudi ni potočila niti ene solze med svojo vožnjo. Tako je povedal hlapec. Samo pri Matiji spodaj v vasi je izstopila in ostala eno uro.

Od tega časa Matija ni več prišel na Bukovje in Henrik ga tudi ni poiskal. Polastil se ga je oni greški ponos, ki pomaga vsem onim, ki čutijo, da so bili po krivici obsojeni.

Samota ga je uklenila, a ni mu prinesla miru; samo stiskala je njegovo dušo, da je moral prenašati vso boleost brez odpora, kakor bolnik, ki je privezan na klop in mora pustiti, da ga režejo in žgo.

Dokler je bil zunaj na polju, je še šlo, toda v prazni hiši se ga je večkrat polastila groza. In ob večerih je sedel iz se bai ob lastnem ognjišču.

Nato je menil, da je najhujši kraj na svetu: ta dom.

Večkrat je premisljeval svoj usodo. Brez lastne krivde je izgubil dom, trpel je za nov dom, boril se zanj med tolikimi milijoni ljudi na širni zemlji; jih je bil našel nekaj, ki so mu bili naklonjeni, pa rudi te je zopet izgubil.

Zakaj? Razglabljal je o tem. Če se ga je polastil srd proti njegovim prejšnjim ljudem, mu je to še dobro delo. Tedaj je bilo še vsaj nekaj sile v njegovi zmučeni, osameli duši.

Toda prišle so ure, ki je sedel poleg Samote k njegovemu ognjišču še njen sin: Kes.

Bili so dobri ljudje. Pa so šli. On je bil kriv, on je krivec, oni pa so pravični. V tem krogu so se trajno premikale njegove misli.

Stal je naslonjen na peč, zunaj pa se je vlačila siva megla. Od opoldne ni še z nikomur izpregovoril besedice in bil je tudi samo hlapec, ki ga je nekaj vprašal.

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mesni trg 10.

Kam je zginila njegova moč, njegov pogum, ki ga je še imel, ko je govoril z Matijem in Leno, trma, v kateri je končno pustil, da je sestra odšla?

Samota ga je omeščala.

Stopil je k oknu. Mogoče bo videl kakega mimoidočega človeka. To bi mu dobro delo. In potem — tam preko stanuje deklica, radi katere je prišlo vse to.

O, kako je ljubil Loto! Od onega majskega dne njena slika ni več izginila iz njegove duše.

In sedaj, ko je gledal tako preko, jo je videl. Stopila je na hišna vrata in gledala proti oknom na Bukovju. Henrik je hotel stopiti nazaj v sobo, toda že ga je videla. Gledala sta si v obraz skoraj pol minute. Stala je popolnoma nepremično in njen pogled je izražal neko iskanje. Nato je sklonila glavo v pozdrav in odšla proti vasi.

Henrik je postal močno razburjen. Bila je ura, v kateri se je boril proti okovom samote. Tisoč rok ga je vabilo iz te grozne hiše, ki ni dom, ki nikoli ni bil dom.

Neka opojnost se ga je polastila; tesnoba je padla z njega, kakor stare cunje, kri se je pretakala zopet mladostno in hitro po žilah in volja se je povzpela do zaključka: Pojdi za njo! Pojdi k mladi in lepi deklici! Pri njej j erezitev in sreča!

Poiskal je klobuk in si zavezal ovrtnico.

Tedaj ga je zgrabil svareče stari dvom.

Gledal je izza slike njegovega mrtvega očeta.

Stal je tiho. Ni se upal ozreti. Zdelo se mu je, kot da stoje na vratih sobe vsi njegovi: Lena z jeznimi in odbijajočimi rokami, Matija z nemo prošnjo in dobrimi očmi, Liza z žalostnim obrazom in prav v ozadju, v temni veže sence mrtvih: oče in mati.

Rapogumljen se je zgrudil na stol in glasno zastokal. In Samota je zaprla vrata, mu vzela klobu z glave in pela svojo mrtvaško pesem.

Toda motila se je. Pela je pesem, ki je bila nekoliko pregrozna, malo pretrda. Bila je nevarna za onega, ki jo je moral poslušati.

»Ne vzdržim več; in če bi mi sledilo tisoč prokletstev — za njo pojdem!«

Tako je tekal, kot oni ki je na brezupnem begu, ali kot oni, ki leti za zadnjo rešitvijo, o kateri misli, da mu bo ušla.

Sedaj — sedaj se je prikazala iz megle postava deklice. Še par korakov in spoznal jo je natanko.

»Lota!«

Kakor krik se je razlegalo to ime skozi tiho ozračje.

Prestrašeno se je obrnila. Z velikimi koraki in žarečim obrazom se ji je bližal.

»Lota, — ne bodi huda, — moral sem za teboj, — če sem sam bom znorel!«

»Henrik, o Bog, Henrik, kaj vam je? Kakšni ste?«

»Stori mi to veselje, Lota, in reci mi to, kakor prej; bodi vsaj malo prijazna! Ne vzdržim več tega življenja!«

»Henrik! Ljubi Henrik!«

»Moja moraš biti, Lota, in če se razdrobi svet v kosce, in če me izobčijo kot

lopova, in če je to tudi zločin, — ti moraš biti moja!«

Gledala je tresočega se moža.

»Ali me ljubiš, Lota? Vsaj malo ljubiš?«

»Da, ljubim te, Henrik!«

»Lota sedaj sem bogat! Dobil sem vse! Sedaj mi je dobro! Sedaj bom zopet lahko živel! Vse drugo mi je vseeno!«

Pogledala ga je in njune oči so se vlačno svetile.

Nastal je dolg, blažen odmor, ona velika tišina, v kateri je v nas vse mrtvo, razen veselja.

Toda polagoma se je razprostrla senca preko njenega obraza.

»Henrik! — Ali so šli vsi proč radi mene?«

»Da Lota! Toda pusti jih, ne govori o njih, ne misli nanje! Če imam tebe, naj grejo vsi — vsi —!«

Zasmejal se je in rekel:

»Pojdi, greva nekaj časa skupaj in se bova o vsem pogovorila.«

STRASNO

se pritožuje nad dražnino, kdor se že ni preprical, kako

POCENI

je manufakturno in galanterijsko blago ter usnje pri tvrdki

»DANICA«

MAJZELJ & RAJSER, Ljubljana, Turjakovi trg 1.

Neprekosljivi so le

Medosežni v konstrukciji in materialu.

EXCELLA

Izredno nizke cene.

Šivalni stroji.

Oglejte si jih pred nakupom.

J. GOREC, Ljubljana.

Palača Ljubljanske kredit. banke.

Ko bi mogli osebno z Vami govoriti

bi Vam lahko razjasnili, kako slabo storiti, ako pri izbiranju mila niste oprezní in kako škodljiva so dostikrat slaba mila! Če želite strokovnj. izkušeno MILO LEPOTE IN ZDRAVJA, tedaj poizkusite eno od petih vrst FELLERJEVEGA ELSA - MILA V OBLIKI STEKLENIC. Elsalijino mlečno milo, Elsa-glicerinsko, Elsa-boraksovo, Elsa-katranovo in Elsa-milo za britje. Vsaka vrsta teh mil z zakonom zaščiteno znamko prijetno diši, je zelo štedljiva, izvrstno se peni, osvežuje in ohrani kožo zdravo in lepo. Ta mila so najboljša in najfiniješe, kar se v milu sploh more dati!

ZA POIZKUSNJO 5 kosov Elsa - mila v obliki steklenic z zavojnino in poštnino 52 Din, toda le tedaj, če se denar pošlje vnaprej, ker je poštnina po povzetju za 10 Din višja.

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar v Stubici Donji Elsatrg 16 Hrvatska,

OD DANES IN VČERAJ

Rikov, Trockij, Lenin. Švedski slikar in pisatelj Albert Eugström je prišel letos, 1924, z daljšega poučnega potovanja iz Rusije. Pripoveduje tole dogodbo. Lenin je bil takrat še živ, ko se je dogodbica vršila. Rikov je sedaj njegov namestnik. Trockij je pa poveljnik boljševiške armade. Bil je nabor, lepi so bili fantje, a nobeden bi ne bil rad vojak. Prvi reče: »Zelo sem bolan.« — Zdravnik: »Kaj ti manjka?« — »Srčno napako imam.« — »Rikov jo ima tudi, pa vendar dela. Potrjen! Marš!«

Drugi: »Tako sem bolan.« — »Kaj ti je?« — »Raka imam na želodcu.« — Trockij ga ima tudi, pa vendar dela. Potrjen! Marš!«

Tretji: »Tako sem bolan.« — »Kaj ti je?« — »Prismojen sem.« — »Lenin je tudi prismojen, pa vendar dela. Potrjen! Marš!«

KUHINJSKO MINISTRSTVO.

Na Danskem imajo že ženskega ministra; piše se Nina Bang in vodi prosvetni odelek. Ženskam je prišlo sedaj na misel, da bi dobile še eno zastopnico v ministristvu in sicer za domače zadeve. Marija Herup, predsednica zveze gospodinj, je stavila tak predlog in je pisala državnemu ministru Stauningu, naj ga izvede. Namen novega ministrskega oddelka naj bi bil: pomoč hišnim gospodinjam v njih važnih nalogah, tako glede preskrbe z živili, glede stanovanj, vzgoje otrok itd. Minister je zelo vpljudno odgovoril in je rekel, da so zahteve žensk upravičene, da pa v sedanjih nemirnih časih ni mogoče misliti na novo gospodinjstvo. Pač pa bodo pri socialnem ministristvu napravili poseben urad, ki se bo pečal samo z omenjenimi vprašanji. Kdaj bomo pri nas tako daleč?

ZAKAJ SE SENO SAMO VNAME.

Nemški profesor Miethe je šele v zadnjih dneh mogel dokazati, zakaj se seno tolikrat samo vname. Prej so mislili to in ono, pravega pa niso zadeli. Miethe pravi, da sta v senu dve vrsti prav majhnih živalic ali bakterij; ena razvije toploto do 40 stopenj in nato umre, druga pa napravi toploto do 75 stopenj. Zato ni čudno, če se seno samo vžge, posebno, če je prav na tesno stisnjeno.

VBLIKA RAZLIKA.

Pozno ponoči pride mož domov. Žena ga kroga in pravi: »Ti grdoba, tri je že ura.« — »Saj ni res,« se opravičuje mož, »naša ura gre deset minut naprej.«

TEŽKA VLOGA.

»Moja žena ima v novi igri prav težko vlogo.« — »Kako to? Saj ji ni treba skoraj nič govoriti!« — »Ja, vidiš, ravno to je najtežje, ker nič ne govori.«

USPEH.

Uspeh ima tisti, ki toliko časa drži, dokler mu dopuščajo moči in — še potem ne izpusti.

SEVERNI TEČAJ.

Večkrat nameravana ekspedicija Norvežana Amundsena na severni tečaj se bo prihodnje leto vendarle izvršila. Priprave so v polnem toku. Dva aeroplana bodo vzeli s seboj, vsak bo imel motor z močjo 370 konjskih sil. Šest oseb se bo poleta udeležilo: Amundsen, ameriški inženier Flisworth, ki je dal denar za nakup aeroplanov, voditelja aeroplanov Riiser-Larsen in Dietrichton, Norvežan Omdahl in še en nemški mehanik. Ko bodo leteli proti tečaju, bodo metali anilinove barve iz aeroplanov na sneg, da bodo nazaj grede lažje dobili pot. Z barvanjem snega bodo poskušali na Norveškem že v februarju.

ALI ŽE POZNATE

enaisto zakonsko zapoved? »Ne izogibaj se manufakturne trgovine MIH. LAPUH, škofja Loka, Spodnji trg — kjer si vso manufakturno nalogo nabavite.« 7125

Piš za površne jopice in plašče je dospel. Naroči se lahko tudi izgotovljeno po meri. F. in L. GORIČAR, »PRI IVANKI« — Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29. 7895

KUPIM 5000 kostanjevih kolov, primerne debelosti, 3—4 m dolgih, v manjših množinah ali skupno. — Ponudbe: A. SUSNIK, trgovina z železnino, Ljubljana. 7908

Naprodaj je KOZOLEC

s šestimi okni (štanti) z deskami krit. — ALOJZIJ STRAŽAR, Podgorje, Kamnik. 7929

čevljarji vajenec

se sprejme. — IVAN JAMAR, BLEĐ. 7930

POROČNE PRSTANE

v veliki izbori priporoča JOSIP JANKO, urar v Kamniku na Štici, nasproti larni cerkve. 7946

DVA ŽAGARJA (samca)

za venecijanke na električni pogon, popolnoma samostojna delavca, sprejme za takoj A. TRŠAN, lesna trgovina, JESENICE. 7961

Sprejme se na večjem posestvu blizu Ljubljane

zanesljiv HLAPEC

pošten, priden in trezen. Nastop službe 1. januarja 1925. Plača 500 Din mesečno. — Pisemne ponudbe pod »ZANESLJIV« št. 7937 na upravo.

Lepo, strto PREDIVO

v vsaki množini kupuje po najvišji ceni tvrdka Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31.

Laško BRINJE

se dobi pri FR. POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta šte. 36. 8059

PROSTOVOLJNA DRAŽBA

se vrši dne 23. decembra t. l. v Malem Černelcu. Hiša zidana, z opeko krita, hlev, klet, 1 oral vrta in 2 orala njiv. Lepa, solčna lega, 25 minut od kolodvora STICNA. 8056

Služba organista - cerkvenika

se čimprej odda pri mestni župni cerkvi v škofji Loka. Mesečna plača 50 Din z 1200 Din dražinske doklade. Stanovanje v lastni mežnariji in prosta luč. Sposoben mora tudi biti za vodstvo orkestra. Drugo pomožno moč si oskrbi sam iz dohodkov za opravila. Nastop službe čimprej. — Prošnje je vložiti na župni urad škofja Loka do 28. decembra 1924, ki daje nadaljnja polasnila. 8019

JOHAN
se dobi v vseh
specerijskih prodajalnah

Vsem svojim cenj. odjemalcem pretečenega leta se toplo zahvalujemo za dokazano naklonjenost in zaupanje ter se priporočim za enako zaupanje tudi v bodoče ter želimo vsem Vesele praznike in prav srečno in veselo Novo leto

Franc Crobath d. z o. z.
v Kranju

velika zaloga manufakt. blaga za vsak leti. čas iz prvovrstnih tovaren. Ustan. 1883

Na drobno in debelo!

Ljubljanska menjalnica

Ljubljana, Kolodvorska ulica 41
od kolodvora druga hiša desno,
vhod iz ulice

kupuje in prodaja vsakovrstne valute po najugodnejših dnevni cenah brez vsakega odbitka. Plačuje najvišje zlat in srebrn denar. rosluje od pol 8. ure predpoldne do pol 7. ure popoldne nepretrgoma.

Neveste pozor!

150 cm široko, zelo močno belo platno za rjuhe meter po Din 36 — se dobi samo dokler saloga traja v trgovini

IVAN SAVNIK, KRANJ.

Na zahtevo se po iljejo vzorec.

„VESNA“

Združene tovarne d. z o. z.

Kamnik -- Mekinje

Industrija kovinskih
galanterijskih izdelkov,
kartonaže,
moškega perila
in lesenih zabojev.

SREČKE

1/1	1/2	1/4
80.—	40.—	20.—

DRŽAVNE KLASNE LOTERIJE

Žrebanje
12. in 13.
januarja

Dobitki preko
39,000.000 Din
v gotovem novcu brez odbitva, srečke
v največji izbiri pri glavni kolekturi

bančnega km. društva
A. Rein i drug
Zagreb

Nova koruza

po K 963 se zopet dobi pri Gospodarski zvezi.

Važno za gospodinje!

Naznanjam, da sem EDINO LE JAZ, ki bom za božične praznike najceneje prodajal. - Najfinejšo moko, rozine, svebe, med in drugo specerijsko blago. Dalje krasni kinč za božična drevesca itd. Vseled nanovo dosepelega manufakt. blaga imam izdatno znižane cene tudi v manufakturi. - Za cenj. nakup se najtopleje priporočam.

J. Menart, trgovec - Domžale.

Najboljši
Eivalni stroj je edino le
Josip Petelinc-a
znanke
Gritzner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana Mžu Prešernovega
spomenika, ob vodi
Pook v vazonju brezplačen. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na vešice Telefon 913 Na molo

JAVNA ZAHVALA I

Podpisana sem trpela 3 leta na težki želodčni bolezni, združeni s hudimi bolečinami in vsled tega sem mnogo shujšala. Začela sem rabiti mnogo priporočano HOČEVARJEVO aromatično sezoznato tinkturo in porabila 3 steklenice. Učinek je oil izvrsten in se počutim sedaj čisto zdrava ter sem pridobila na telesni teži. Zato se zahvaljujem g. lekarnarju Hočevarju iz Vrhnike in priporočam vsakemu bolniku to izvrstno zdravilo.

MARIJA JERIČ, Ljubljana, Sv. Petra cesta 75.

Popolnoma varno na ožite denar v
Ljubljansko posojilnico
r. z. z. o. z. v Ljubljani
Mestni trg št. 6
ker ima že nad
10,000.000 Din
jamstvene glavniče.
Vlogo na hranil. o knjižice i tekoči račun
obrestuje najugodnjeje.

Hlapca poštenega in pridnega, ki bi imel vse selje do kmetskega dela, ISCEM. Naslov pove uprava »Domoljuba« pod šte. 8029.

ČAJNA ROČKA
„popolni“

ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI

Pozor!
Samo 300 Din
franko na dom!

Ta garnitura kuhinjske posode je iz najboljšega aluminija, snežno-bela in desetletja trpežna. — Dobavila se proti predplačilu ali po povzetju. Cenik brezplačno. — Insetat priložiti. — Ako bi ne ugajalo, se vzame radevoljno nazaj.

Kovinska industrija - INŽ. J & H BUHL, Maribor, S.H.S.,
Kraljeva cesta 6

NEKDAJ

Peri z zrakom!

SEDAJ

Najboljši in najcenejši aparat za pranje
„REFORMATOR“

Najboljši način pranja! Prednosti pri tem načinu pranja so:
1. Pere se najmanj 6 krat hitreje kot s roko.
2. V 6 do 8 minutah se brez velikega truda snežno-belo opere 16 možkin arajo.
3. Hoke se zelo varujejo, ker skoro v dotiko ne pridejo s lugom.
4. Perilo se silno varuje, ker se nosnaga iz perila izsesa oair. izlana. Ne potrebu ete ne ziplanice, ne krtade, s katerimi se je doslej perilo najbolj kvarilo.
5. Aparat je napravljen iz čiste einkove rločevine in se ga rja spleh ne prime. Popravila popolno nepotrebna.

CENA APARATU 160.— DIN

Dobi se pri tvrdki **Ant. Krisper, Ljubljana**

Išče'o se zastopniki za vse kraje na Kranjskem. Pismene prijave sprejema iz prijaznosti pod „REFORMATOR“, ANT. KRISPER, LJUBLJANA; ustmene pa vsak popoldan od 2—3 istotam.

ZLATOROG

CROBATA

Ustanovljena l. 1888
Na debelol — Na
dr. bnol — Domača
industrija domačih
čevljev iz ravne a
blaga. — Ceniki na
razpolago.

Manufakturno
blago vse vrste
v lepi iz. erl.

Ustanov. l. 1879 To ston št. 553.

**Ključavničarsko
Avgusi Mariinčič**

Ljubljana, Rimska c. 10-14

se priporoča za naročila no-
vih valčnih zastorov (rolet)
in solčnih plahit ter za po-
pravilo istih. - Stalna zaloga
vseh potrebnih za rolete
in solčne plahite, razno-
vrstnih štedilnikov in vseh
potrebnih za stavbe. - Iz-
vršuje vsa ključavničarska
dela in popravila. - Avto-
geno varenje.

Točno postrzhal! Zmerno cenil!

Dolenjci, pozor!

Kupujem koruzo, ajdo, pšenico, krompir, ječme in
druge deželne pridelke ter plačujem najbolje.
ANTON TRAVIZAN, trgovina z mešanim blagom
in deželnimi pridelki — Bršljan - Novo mesto.

ZOPER SLABO PREBAVO, živčne bolezni,
slabokrvnost in oslabelost vsake vrste, naročajte
Hočevarjevo Aromatično železnato tinkturo! Pol-
litrške steklenice po 20 Din. Po 3, 6, 8 in 12 ste-
klenic razposilja samo izdelovalec lekarnar Stanko
HOČEVAR, Vrhnika. 7641

**Največjo zalogo pristnih
dalmatinskih vin**

ima edino le

Josip Povodnik

MARIBOR :: Vojašniška ulica šte. 6.

Prodajajo se le pristna, prvovrstna dalmatinska
vina po najnižjih cenah in je p. t. interesantom
na razpolago vedno več vagonov raznih vrst. Ka-
dar pridete v Maribor, obiščite mojo splošno zna-
no z zadovoljnimi gosti vedno napolnjeno klet,
ki Vam nudi dobro kapljico in okusne dalma-
tinske zakuske! 7809

Nad 120 milijonov kron

sem izplačal sorodnikom AMERIKANCEV
v zadnjih letih kot zavarovalnine, odškodnine
ponesrečenih in druge terjatve. - Ako imate
Vi kako zadevo v Ameriki ali drugod na tu-
jem, pridite k meni, da jo uredim, ako se
sploh da. — Dr. Ivan CERNE, gospodarska
pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6
(Ljudske posojilnice poslopije).

Za Božič kupujte

MANUFAKTURNO BLAGO, OBLEKE, ZIMSKE
SUKNJICE, PELERINE, HLAČE, SRAJCE, MAJCE,
NOGAVICE, ROKAVICE, RUTE itd. edinole pri

F. ČEŠNOVAR — LJUBLJANA,
STARI TRG ŠTEV. 16.

Najboljši šivalni stroji in kolesa

Gritzner za rodbinsko in obrtno
rabo vedno v zalogi

edino pri **Josip Petelinč**

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.
stolam potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sediarje
Galanterija in vse drobno blago.

Denar si prihraniš

če kupiš za balo v modni in manufakturni trgovini
F. in I. GORIČAR, »PRI IVANKI«,
LJUBLJANA :: Sv. Petra cesta šte. 29,

kjer se dobi črno sukno, modni kamgarni, volneno
za ženske obleke, svila v vseh barvah, pliš, ža-
met, vseh vrst bombažasto in platneno blago,
klotaste odeje ročnega dela v krasnih barvah,
garniture za postelje, moške srajce, kravate, svi-
lene rute in šerpe ter razno drugo blago in po-
trebščine. — Za ženske in neveste še posebno
znižane cene! Le prvovrstno blago!

Vajenca poštenih staršev, za kolarako obrt
sprejme Matevž MODER, Dol pri
Ljubljani. Hrana in stanovanje pri mojstru. 7798

MERAKL

barve, črnila, lake, kit, emalte,
copiče in zojamčeno čisto firnez
najboljše kakovosti nud.

MEDIČ-ZANKL družba
Z. O. Z.

Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče

Tovarno

Ljubljana — Medvode.

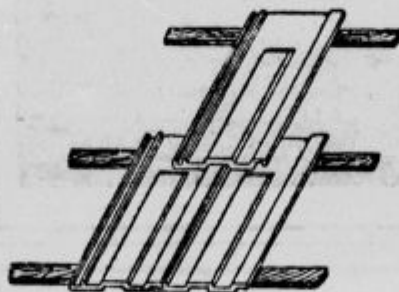
FRANC ERJAVEC,

»PRI ZLATI LOPATI«, trgov. z železnino,
LJUBLJANA :: Valvazorjev trg šte. 7,
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne želez-
nine ter tudi prvovrstni dalmatinski »PORTLAND
CEMENT« po nizki ceni.

SUKNO

kamgarn in ševjot za
moške in ženske oble-
ke, belo, pisano in ru-
javo platno, cefer, hla-
čevino, tiskanino in
razno manufakturno,
kupite na ceneje in v
velikavski izbiri v
novo ureni in pre-
zdani veletrgovini
R. Stermeck, Celje,
št. 332. — Ilustrova-
ni cenik za čevlje,
klobuke, obleke, peri-
lo, odeje, lasostriz-
niške brivke in tisoce drugih predmetov se
pošlje vsakemu zastopniku v zvezi proti odškom-
ninam! Trgovci en gros cenil!

Najcenejše strešno kritje!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 13

prele VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu
nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljšo
preizkušeno modele strešnikov, z eno ali dvema za-
rezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzovlav.: Gospobanka.

Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo
št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Račun poštnege čekovnega urada v Zg. rebu
št. 39.080

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—, vloge nad K 600,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje
tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktno zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.